PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XIV ЛЮТИЙ, 1973 ЧИСЛО 2

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XIV ЛЮТИЙ, 1973 Ч. 2

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 2 FEBRUARY, 1973 VOL XIX

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$5.00
Передплата до інших країн	5.00
Поодиноке число	.50

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

Subscription in Canada	$5.00
Subscription in other countries	5.00
Single copy	.50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧАМ:

Не поміщені дописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначеним застереженням. На зворот фотографій, надісланих для виробу кліше треба заадресувати коверту, наклеїти вартість поштових марок і вислати разом з фотографіями.

Кольорові фота не придатні для ілюстрації, вони виходять темні і невиразні. Для виробу клішів просимо слати звичайні фотографії, плівок (негативів) також не приймаємо для виробу кліше.

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти надіслані матеріяли. Дописи, які поміщуються також в інших часописах редакція не приймає — уникаємо повторювання.

НА ОБКЛАДИНЦІ: Пані Галя Гнатишин, голова К. Н. Ж. Ради промовляє на сесії Інтернаціональної Жіночої Ради в Ліма, Перу. Опис Конференції на ст. 15.

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Г. Одарченко — Приязнь	1
Жіночі організації і конференція І. Ж. Р.	1
Алберта розглядає освіту	2
А. Горохович — Леся Українка	3
П. Щуровська — Перші кроки підготовчої праці	7
Г. Михальчук — Пам'ятки Волині	10
В. Дробан — Етнографічні матеріяли в експозиції Кременецького Музею	11
П. Кондра — Щоб зберегти нашу культуру	12
А. Курдидик — Любов до краси	14
M. Bendas — Conference of the Internatinal C. W. — Lima, Peru.	15
Н. А. — Роксана	18
С. Левченко — Зустріч гетьмана з сином	20
Відділ для дітей	21
С. Стратійчук — Музейна Фундація	22
І. Римар і І. Іваночко — Звіт пров. з'їзду	23
А. Боклащук і Г. Матієшин — Окружний З'їзд	24
Громадська і родинан хроніка	26
Річні звіти відділів	29
Домашнє господарство	32
Музейна Філія — Українська вишивка	32

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ВИБРАНІ ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — Видання КУК англомовне	$7.50
ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ — проф. д-р Н. Полонська Василенко. Стор. 160. Ціна	$6.00
НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ — Збірник пісень на слова Лесі Українки. Ювілейне видання — містить ноти на 27 пісень. Ціна	$10.00
50-річчя ЗДОБУТТЯ ГРОМАДСЬКИХ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ — Др. Г. Яніщевська	$0.75
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — Митрополит Іларіон	$0.50
Я ВЕРНУСЯ — О. Крамар	$0.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — Р. Гаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКР. МОВИ — Митрополит Іларіон	$0.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТИ Л. УКРАЇНКИ — Н. Когуська	$0.50
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — М. Пастернакова	$3.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$2.50
— в м'якій оправі	$1.50
ПРОГРАМА НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ	$1.50
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ПРОГРАМА НА СВЯТО КНИЖКИ	$1.00

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
A25, 11024 - 82 Avenue
Edmonton, Alberta, Canada
T6G 0T2

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XIV ЛЮТИЙ, 1973 Ч. 2

Жіночі організації і конференція І.Ж.Р. в Ліма, Перу

Хоч давно проминули ті часи, в яких гаряче дискутувались питання емансипації жінки, її змагання за рівні права, за доступ до вищої освіти — все те, що заставило жінок творити свої окремі організації, і хоч сучасне покоління у різних країнах має вільний доступ до вищої освіти, до університетів, хоч двері до всіх сфер активности широко відкриті, то жіночі організації не тільки що продовжують існувати, але в більшій мірі стають необхідною частиною піддержки державного апарату в багатьох країнах вільного світу.

Правдою є те, що первісні цілі жіночих організацій підпали багатьом змінам, чи радше сказати, що життя і час поставили перед зорганізованим жіноцтвом інші вимоги: напр., коли раніше жінки домагалися прав вступу до університету, або обирали певний факультет, який був доступний тільки чоловікам, то сьогодні організації домагаються від урядів обов'язкової вищої освіти для молоді, як дівчат то так і хлопців державним коштом.

Впарі з великим поступом техніки, нових відкрить і винаходів, якими захоплена половина людського роду — чоловіки, перед жінкою з'явилось багато нових проблем: родинного, соціяльного й економічного характеру. І ось над тими проблемами застановляються та їх студіюють жіночі організації. Вони своїм голосом, ухвалами, рішеннями вносять в закони своєї країни додатні користи, які йдуть на добро суспільства.

Дуже яскраво харатеризує сьогодні завдання жіночих організацій чергова Конференція Інтернаціональної Жіночої Ради, яка відбулася в Ліма, Перу в м. листопаді 1972 року. І цікаво, що головною темою, чи мотом Конференції було „Можливості розвитку людства засобами природніх багатств".

Отже Конференція зорганізованих жінок вільного демократичного світу, а між ними є блискучі уми і непересічні здібности, присвятили свою найбільшу увагу економічним проблемам, поставили в їх осередку жінку, з'ясувавши її труднощі та її відповідальність за долю родини, громади та соціяльного ладу своєї країни.

Зарепрезентовані на Конференції І. Ж. Р. 31 країн вільного світу, знова підкреслили, що для охорони родини, її здоров'я і моралі стає освічена, вихована та індивідуально сильна жінка, виховник нації і сторож її добра.

В доповіддях, з якими виступали делеґатки, голови і представниці крайових Національних Жіночих Рад обговорювались такі теми, як „Жінка та її родина в сільському господарстві", „Розвиток сільсько-господарської культури". Чимало уваги присвячено народному мистецтву, ручним виробам, як зарібкового варстату праці і що його витиснули з ринку фабричні вироби. Піднесено питання рівної платні за рівну працю, проблему безробіття, молодь та інше.

Дуже цікаву тему обговорила у своїй доповіді голова Канадійської Національної Жіночої Ради, пані Галя Гнатишин з Саскатуну — „Повна відповідальність індивідуального громадянина." В доповіді пані Гнатишин підкреслила плекання духових і культурних вартостей особистости, пошану до законів, освіту для молоді, свободу у презервованні питомої кожному народові його культурних вартостей, традиції та інше.

В Конференції І.Ж.Р. в Ліма взяло участь з Канади крім голови пані Гнатишин 5 інших осіб, а між ними, як вільний обсерватор-журналістка українка пані Марія Бендас з Норт Бетлфорд.

В рядах світового об'єднання зорганізованого жіноцтва знаходиться і Союз Українок Канади, який глибоко зацікавлений сучасними питаннями завдань жінки, а зокрема жінки українки.

Г. Одарченко

ПРИЯЗНЬ

В кошлатих травах бродить осінь,
Засохлим листям шелестить.
Замерзлий вітер ніби просить
Його погрітися впустить...
Ну, що ж, заходь, тепла не шкода,
Сідай зі мною за столом...
Я сам постійно у походах
І знаю, що таке в негоду
Людської приязні тепло.

АЛБЕРТА РОЗГЛЯДАЄ ОСВІТУ

Албертський уряд видав популярну книжку — досягнення, на яке спромоглося небагато канадських видавців. У самій Альберті розкуплено 12,800 примірників урядового Звіту Ворта про Освіту; один примірник коштує $5. Коли пам'ятати, що продаж 3,000 примірників будь-якої книжки запевняє їй статус ходового товару, тоді можна усвідомити, наскільки канадці цікавляться цією справою.

Звіт Ворта, це чепурно видана книжка, повна кольорових ілюстрацій, табель і калейдоскопічного абстрактного мистецтва, як також 325 сторінок контроверсійного тексту. Звіт упорядкував д-р Валтер Ворт, колишній віце-президент Університету Альберти, який вдивляється у майбутність і намагається передбачити, що станеться в канадському суспільстві. Він подає багато рекомендацій, але їх значення часто сплутують такі неясні вислови, як особово-зосереджене суспільство", які не дозволяють читачеві розуміти, що д-р Ворт хоче сказати.

Він твердить, що освіта, це процес, який триває ціле життя і що суспільство повинно подбати про те, щоб рівний доступ до освіти був забезпечений кожному впродовж його життя. Для п'ятилітніх дітей повинна бути програма передшкільного навчання. Слід використати радіо, телевізію, телефони та інші засоби модерної технології, щоб устаткувати новий Албертський Центр Освітніх Систем і Послуг. Рекомендується не будувати більше університетів чи коледжів „звичайного типу" впродовж наступних 15-ти років. Що більше, д-р Ворт уважає, що сучасні університети не заслуговують дальшої підтримки. На їх місце д-р Ворт пропонує заснувати Албертську Академію на зразок Британського Університету Радіохвиль. Така програма включала б науку дома при допомозі телевізії, заочні курси, приватні лекції поштою, „саморозвиток" і з часом признання наукових ступнів.

Цей звіт різниться від онтарійського Звіту Райта тим, що в останньому розглянено тільки справу вищої освіти, тоді коли д-р Ворт зайнявся цілим спектром освіти для громадян від п'ятьох років до кінця життя. В додатку, д-р Ворт не відокремлює своєї ділянки від соціяльного тла. Він оцінює, якими повинні б бути соціяльні й економічні напрямки Канади в найближчій майбутності, і далі пов'язує свої освітні проєкти зі своїми соціо-економічними передбаченнями.

Звичайно, впровадження в життя рекомендацій звіту було б дуже коштовним. Це могло б бути неможливим навіть для Альберти, дуже багатої провінції. Але, залишаючи на боці кошти, наскільки правильні засновки д-ра Ворта? Передсказування майбутнього не точніше, коли воно висловлене соціологічним жаргоном, ніж був огляд звірячих нутрощів і летів птиць. Коли розглянути прогнози зроблені так недавно як 40 років тому, кожному ясно, що більшість з них була дуже помилковою. Крім того, дилема, яку д-р Ворт пропонує нашій уяві не така актуальна як він її представляє. Він уважає, що суспільство мусить рішити, чи дати перевагу економічним вартостям та інтелектуальній еліті, чи бути „особово-зосередженим" і ставити наголос на участь громадян і поширення вирішального уповноваження. Вибравши другу альтернативу, він твердить, що освіта повинна дати людям у кожному віці знання, яке їм потрібне для того, щоб вони могли жити в такому суспільстві і пристосуватися до відповідних соціяльних змін. Очевидно, це виминаюча відповідь. Суспільство не може існувати без єдности, а єдність вимагає дисципліни. Молодь складається не з маси, а з індивідів, яким відкриті індивідуальні можливості, але молодь також мусить бути готовою прийняти відповідальність. У демократичному суспільстві, заснованому на законності, певна міра дисципліни є передумовою такої відповідальности.

Досі консервативний уряд Альберти під проводом прем'єра Логіда залишився безстороннім. Уряд звернувся до публіки за її реакцією, але, незважаючи на зацікавлення звітом доказане розкупленням багатьох примірників, відгуки надходять дуже повільно.

Виглядає, що Альберта, одна з найбільш консервативних провінцій Канади вирішує неквапно, чи звіт повинен бути прийнятий як практичний підручник, чи він належить радше до сфери наукової фантазії.

ГОВІРКИЙ ШПАК

В одного мешканця Лондона жив шпак, який „говорив" не гірше за папугу. Якось він скористався з недогляду господаря і вилетів з кімнати. Через кілька днів на помешкання подзвонили і сказали куди їхати за птахом. Шпака, виявляється, спіймали у сусідньому містечку. Говіркий птах вже встиг похизуватись своїм „словниковим запасом" і навіть назвав номер телефона свого володаря.

А. Горохович

Леся Українка

Від редакції:

Леся Українка, як і Шевченко, стала символом національного ідеалу і бодай раз у рік ми ставимо її перед зором нашої душі, щоб зогріти себе її великою вірою в перемогу національної справедливости над неправдою поневолення, щоб ми не відступали з раз обраного шляху і щоб не тільки ми самі переймались її вірою, але й тих, що поза нами виводили на дороги ясних ідеалів.

Цьогорічні роковини відмічуємо розвідкою-есеєм, авторкою якого є Антоніна Горохович, яка присвятила була певний час студіям творчости Лесі Українки. Цей есей — це одна з доповідей, що їх час від часу авторка виголошує на святочних, або літературних зібраннях.

**
*

Леся Українка, позбавлена можливости фізичного руху, бо була прикута хворобою до ліжка, розуміла, що поетичне слово — це її єдина зброя і що функція його не тільки в її особистім інтимнім змаганні до ідеалів краси, добра, правди, але, що воно має служити їй в її боротьбі за найвищі ідеали народу й людства. В інтерпретації ролі мистецтва та його вартостей Леся Українка в найбільшій мірі виявила свою світовість і національність. Її мандрівки уявою в далекі країни і давні часи Ізраїля, Єгипту, Греції та Риму не слід пояснювати тільки тим, що вона не могла безпосередньо змальовувати українську дійсність під пануванням Росії, але головним чином тому, що мандрівні образи героїчних біблійних, античних та середньовічних людей були її постійними, улюбленими супутниками, що мандрівки ці давали їй більше простору в думках. У загальнолюдських думках знаходила Леся Українка, у різних країнах і часах, аналогії до дійсности в Україні, вміла їх в'язати з вічними проблемами людського духа, із загальнолюдськими „трагічними колізіями", щоб у поетичних образах і драматичних ситуаціях дати вислів своїм ідеям і почуванням.

Михайло Грушевський на поминках у 40-вий день після смерти Лесі Українки висловився про поетку так:

„Інтелект, поетична інтуїція, глибока ніжність жіночої психіки, сильна творча воля, орлиний лет думки. Тут не тільки творчий порив, не тільки музика тонів, акорди, тут ціле життя людини відбивається, як всесвіт у краплі роси, отворяються горизонти думки, зарисовуються верстви людської психіки, нанесені протягом історичного життя людства.

Саме через те, що у Лесиній творчості, як у краплі роси відбивається всесвіт і психіка людини, так багато суперечливих поглядів про її творчість у критиці. Тому й доцільно є нам вчитуватися у полум'яні поезії, вглиблюватися у конфлікти персонажів з її драматичних творів, щоб той огонь, яким вона горіла, ті ідеї, яким вона віддала своє життя, спонукували нас не тільки до пошани великої Лесі Українки, але й до черпання духового корму повними пригорщами.

Нашим завданням тепер буде не аналізувати в подробицях життя поетки; в загальних рисах воно всім відоме, але такі моменти в житті поетки, без яких не можна зрозуміти її творчости.

Життя Лесі від раннього дитинства було безнастанною боротьбою з постійним подихом смерти, було згорянням в гарячці хвороби, що мов справжній вогонь, — то пригасала, даючи хвилини відпочинку кволому організмові, то вибухала полум'ям, що проглядав із великих, завжди палаючих зіниць поетеси.

— Згоряю, як свічка, — небагато вже залишилося до кінця, — ось її слова, сказані знайомій за рік перед смертю. В травні перед серпнем, коли Леся померла, під час перебування поетки на лікуванні в Єгипті її лікар потішав жартом: — Мадам, ви цілком стаєте духом!..

Це тонкий, але болючий жарт. Як свічка в згоранні перетворюється в полум'я, тепло (і дрібку попелу), так організм поетеси в своєму згоранні немов би справді перетворювався в полум'я творчого надхнення, у строфи поезії. По Лесі залишилася могила у Києві, але полум'я її поезії горить і горітиме в українському народі, де б він не жив. Леся Українка вся стала поезією.

В листах до родини і приятелів пише поетка про те, як вона страждала і відхворовувала кожну свою драму, написану в останніх роках життя; „вже нехай ніхто не скаже, що я не „горівши, ні боливши" здобуваю собі „лаври", бо таки в буквальному значенні горю і болію кожнісінький раз (коли творю)... Силу для цієї постійної боротьби зі смертю давало поетці її духове багатство, філософський ум, сприйман-

ня життя як вічної боротьби. „Лісову пісню" поетка відхворіла, бо якась непереможна сила мучила її днями і ночами, не давала спати, виснажувала, збуджувала творчу гарячку. Леся мусіла написати цю драму, бо від 5-го року життя вона її „в умі тримала". „Юрба образів не дає мені спати по ночах, мучить, як нова недуга — писала Леся в іншому листі 1913 року — і наказує мені писати, а потім я лежу знову „цузаменгекляпт", як порожня торбина. Це справжнє згорання.

Д. Донцов говорить, що Леся Українка не померла природньою смертю. Її спалило творче надхнення передчасно. В чому ж суть цієї особливості Лесиного таланту?

В теоріях про природу талантів є багато пояснень. Мистець народжується із певними особливостями. Одні мистці люблять описувати природу і дійсність життя так, щоб нею радіти, для інших, таких величин як Т. С. Еліот, всесвіт існує на те, щоб його збагнути, щоб прямувати до утотожнення з ним, пояснювати його таємниці релігією, ще для інших світ і життя — це рух і протиставлення, а вислід його це мужність замилування до підмічування контрастів, описування ситуацій, давати свій осуд про них.

Леся Українка належить до тієї категорії мистців, які люблять контрасти, а звідси драматизм, заглиблення в психологію людини. Тому й не залишилася вона поеткою ліриком, але перейшла до поетичної драми, що є найвищою формою поетичної творчости. Багатство філософських роздумів у поезії найкраще можна висловити драматичною формою.

Звідси також випливає багатогранність творчости Лесі Українки: у неї загальнолюдська проблематика, але поєднана з українським патосом і ліризмом, тут мужній тон поезії про культ сили, подвигу при одночасній глибокій ніжності; активне, мужнє наставлення до життя поруч з тугою за тихим пасивним віданням себе стихійній силі творчости; звеличування, Прометеєвим вогнем пройнятих зусиль, напруги в русі серед небезпек, побіч глибокої втоми життям, прославлення мужнього героїзму терпіння і самопожертви; прославлення нестримного пориву, пристрасного бажання при одночасній клясичнім пануванні над болем і пориванням.

Драматизмом пройняті також і патріотичні переживання Лесі Українки. Патріотка, що до фізичного болю відчувала червоні сліди на руках і шиї від ярма неволі, могла віддавати тільки малу частину своєї творчої снаги народові. Перебуваючи більшість свого життя на чужині, терпіла ще й від пекучої ностальгії. Усією своєю психікою, глибиною національних почувань, ідеалізмом, високорозвиненим почуттям національної та особистої гідности, не змогла зміститись у сучасній їй добі з її космополітизмом пацифізмом, з проповіддю компромісу та мріями про солодкий спокій соціялістичних утопій. Усе це разом з адорацією „малої людини" у тодішній світовій літературі, з її натуралізмом, малими думками та скупими емоціями були такими далекими Лесиній духовій структурі, її уявленням про сильні, високо розвинені індивідуальності.

Творчість Лесі Українки не є національною своєю тематикою. Ані в лірици, ані в драматичній творчості не зустрічаємо багато українських тем. З поем тільки дві з рідної тематики, а шість тем з життя чужих народів. На двадцять драматичних творів — чотири з українською тематикою, а шіснадцять на загальнолюдські.

Одначе творчість Лесина українська всім своїм мистецьким виразом, інтерпретацією відвічних проблем людського життя і змагання, тією внутрішньою нескореністю і протестом проти наруги з людини, зневагою до суєти, горінням душі у змаганні до „справжнього і сокровенного", що були такими необхідними для народу в його боротьбі. Самим поєднанням одвічних змагань людського духа з життям людини і народу, розумінням загальнолюдської проблеми мистецтва в народі, зв'язку інтелігенції з народом, протесту проти національного і соціяльного придушення, культу сильної особовости, шукання справжніх цінностей, на глибших істин, що дали б народові змогу протистоятись наступові гнітучої епохи, в якій він жив.

Оцим усім Леся Українка — національна. А патос переживань, що з такою силою пробивається особливо в ранній творчості, чи ж він не є в неї такою ж мірою, що й в автора „Слова о полку Ігореві", у Шевченка, Довженка, Яновського, Миколі Куліша — висловом національного?... Трагедія народу була для Лесі джерелом найсильніших і найтрагічніших переживань та найінтенсивніших роздумів. Немов якийсь комплекс, що доходив до хворобливих об'явів, переслідував її ціле життя. Темою про неволю, традиційною для української літератури, ще дитиною, підо впливом атмосфери в родині та в громадському середовищі, зачинає Леся Українка свій поетичний деб'ют. Неволю народу відчувала поетка як прокляття. Ця неволя проникала її душу, а з того зростала її туга за

поетичним словом, що могло б бути висловом усіх її змагань, зусиль у боротьбі.

Шіснадцять мандрівок Лесиних по чужих і вічних дорогах людської думки у біблійний Ізраїль, у середньовічну Еспанію, стародавній Єгипет, Грецію, Рим, у Францію з її революцією чи Англію та Америку із проповіддю пуританського розуміння християнства — це все Лесина втеча з дому неволі, полум'яне шукання свободи, щоб крізь віки, народи і простори сказати про те, як треба боротись з неволею. Ще малою дитиною каже Леся, що любила „вік лицарства", що подобалися їй не горді лицарі які є панами життя фізично слабших бранок, але саме бранки, що гордо відповідають: „Убий — не здамся!" „Ти мене убити можеш, але жити не примусиш!" Леся єдналася з ними почуттями, бо й сама була бранкою недуги, якій казала: „буду жити! геть думи сумні!"

І те, що Леся підписала свій перший друкований вірш псевдом „Українка" багатомовне. Це було сумне і горде проголошення факту: була вона чи не єдиною українкою у своєму літературному середовищі. Всі її сучасники, що були вихованцями російської школи, виносили з неї російську мову, культуру та світосприймання. Коли ж доходила до них національна свідомість, то це були ідеологічні зліпки, чи звихнені російським імперіялізмом ідеї. Леся була самітньою у такому середовищі як справжня українка, перебувала у певного роду внутрішньому відокремленні, дещо екзотична у відношенні до оточення. Вона глибоко переживала порожнечу мовчанки, якою це оточення сприймало її поетичні твори, найулюбленіші її твори — драматичні поеми. Читаючи її твори, ми відчуваємо, що вона почувалася як її Кассандра — сувора, трагічна . . .

Леся Українка як справжня українка, була одночасно і справжньою европейкою свого часу . . . Така подробиця, що вона володіла основними европейськими мовами (англійською, французькою, німецькою, італійською) крім того чотирма слов'янськими мовами, та читала клясичними мовами (грецькою і латинською). Отже мала відкриті дороги до всіх джерел світової літератури, щоб з них черпати теми для своїх творів.

Творчість Лесі Українки

Найбільш цікавило її життя, розвиток, рух і боротьба ідей. Кожна її драма — це зовсім не

ЛЕСЯ УКРАЇНКА, Єгипет
Фото 1912

т. зв. „драма життя", яка підказує ті чи інші висновки, а якраз навпаки: в душі поетки виникає, живе і розвивається певна проблема, яка-небудь з відвічних проблем, що тривожать людину, Леся шукає певної схеми, щоб перелляти свої думки про дану проблему.

Ми висловились вже про те, що Лесина творчість особливо багатогранна: в ній багатство ідей, філософії, скомплікованої психології персонажів, краси вислову, глибини думки. Торкнемося хоча б кількома реченнями тих проблем, які найчіткіше віддзеркалені у Лесі Українки.

У Лесіній творчости частий мотив взаємин поетки з її музою. Вона називає її зорею, царицею, Перелесником, пісня, непереможна мрія, палаючий вогонь, чарівною силою, словом — єдиною зброєю тощо. Муза — це та сила, що веде поетку до досконалости. Леся бачить ту досконалість у красі, в тому, що є джерелом радости і смутку, що є стимулом до боротьби. Тому Леся прославляє не песимізм чи спокій гармонії, але рух і боротьбу, все, що є нове несподіване, що веде до досконалости.

Щастя — то зрада,
будь тому рада, —
тим воно гарне, що вічно летить!

Багато філософів (св. Августин, Шеллі, Вінцент де Поль, Ніцше) вірили, що відчувати

„величне і золоте правило краси" розвинена імагінація — це джерело моралі. А життя творчого мистця — це постійне зусилля самодисципліна, а її нема без болю. Тому Леся писала:

Фантазіє, богине легкокрила,
Ти світ злотистих мрій для нас одкрила
І землю з ним веселкою з'єднала. (Сонет)

Хто не жив посеред бурі,
Той ціни не знає силі,
Той не знає, як людині
Боротьба і праця милі. (Епілог)

Творчий процес — це посвята і біль. Він вимагає не тільки свободи але самозречення, віддання себе повністю надхненню. Тому й боротьба за перетворення надхнення у дійсність поетичної творчости болюча. Вона тим болючіша, чим цінніший, повніший, вагоміший той світ ідей, що його відкриває мистець.

Божая іскра — то тяжке прокляття,
Дикий і лютий пожар.
- - - -
В кого ж запала хоч іскра єдина, —
Вік її буде носить!

Мистці, втікаючи від живого життя, вірою і візією у своїх творах дають світло, без якого мистецтво неможливе. Такі мистці як Данте, Шекспір, Достоєвський чи Пруст, зображуючи метафізичну дійсність красою візій, одночасно описують жорстокість і жах існування. Протиставляючи все це світові візій, вони немов обертають всі болі і страхіття, недуги і брудкість життя в „сяючі діяманти мистецтва". Творчість може забрати нас в інші світи; бо ціль мистецтва стимулювати людину до утотожнення себе з правдою, добром, з природою і з її Творцем.

Поезію поетка уважала рішальною, порядкуючою силою у житті народів і людства. В ній відбивається не тільки життя народу, але й всі його прагнення, мрії:

Усе відбивається в пісні, як в морі,
Рожевая зоря й червоная кров,
І темна ненависть, і ясна любов,
І пломінь пожару, і місяць, і зорі.

„Секретам" душі мистця, розгаданню таємниці творчого процесу, поетка присвятила велику кількість своїх ліричних і драматичних творів. Вона вірила, що великі думки і діла людини, поетичне слово, народжуються з глибин внутрішнього „я" за відкриття нової істини і краси, за збагачення душі новими, прекрасними, досі невідомими почуттями. Тому не в буденності життя відзиваються струни творчої душі багатоманіттям почувань і думок, але у величних виявах життя. „Не можу я співати" — каже Орфей — „Треба свята моїй душі!", щоб викресати силу героїчну.

Поетичне слово, що родиться нераз за ціну крови серця, приносить радість, найчистішу радість, що відома творцям мистецтва. Тому поети хоч і почуваються невільниками своїх муз, хоч і дорікають їм як Леся:

Ти владарко, все одбираєш від мене,
Усі таємні свої скарби тобі я повинна віддать
І килим, що виткали мрії, під ноги тобі простелити,

але вони не хочуть визволитися з їхнього рабства: „Радуйся, ясна царице, бранка вітає тебе!" — привіт цей хоч і не позбавлений тонкої і сумної іронії, але пливе в ньому і струмінь скритої радости.

Суть цієї радости і краси, що її бачить Леся у стані вічної зміни, героїчного пориву пояснює філософія прометеїзму, улюбленої філософії Лесі Українки. Вона розуміє життя як боротьбу, напругу волі, прославляє віру, що ціною жертви обновляється світ. Трагічні постаті, по думці Лесі Українки, викликують подив, або обурення, зате ніколи милосердя. Про це говорить Оксана у Лесиній „Боярині".

Занадто я жаліла... в тім і горе...
якби я мала сили не жаліти,
то вирвалась би геть з сії кормиги
і ти б ослобонився б від іржі... (Оксана)

Щастя — це зрада — каже Лесин Перелесник; воно гарне тому, що проминаюче за короткі миті у високому настрої. То ж настрій вищої, абстрактної радости, яка сплітається з трагізмом, і яка є глуздом вищого буття на землі, і є щастям. Трагізм і радість не вичерпуються фізичними відчуттями і перспективами життя і смерти. „Найсильніші радості і страждання" — каже Райс — „витворюються навпаки, в перспективі вічности і трансцентентного духового світу життя і смерти". Цим і пояснюється добровільне зречення людини від життя заради духової цінности, що має позачасове значення. Людина віддає своє життя за ідеали Бога, батьківщини, ближнього.

П. Щуровська

Перші кроки підготовчої праці перед від'їздом закордон Української Республіканської Капелі у 1919 році

(Уривок зі спогадів помічниці головного диригента та його заступника)

(Продовження)

Усвідомивши собі відповідальну провідну ролю, я раптом заспокоїлась і сіла за рояль з наміром докладно і детально вивчати кожну партію зокрема. Звичайно помічається обережність з боку хористів, що сходяться вперше і незнайомі один з одним. Кожний з них неначе боїться заспівати повним голосом, прислухаючись до сусіда. Одначе в даному разі можна було відразу спостерігати, що фактично фортепіянний супровід був непотрібний, настільки певно, інтонаційно чисто і точно ритмічно всі справлялися зі своїми завданнями. Мій пляновий намір що до праці був непотрібний. Звук, не зважаючи на невелику скількість співаків, був настільки плавний, вирівняний і вистарчально гучний, що було б зайвим вимагати, щоб кожна партія виконувала подекілька разів одно й те саме. Можна було задовольнитись одноразовим співом кожної партії з акомпаніяментом рояля і ще одним таким самим без інструмента. Одним словом впродовж 10-15 хвилин праця з окремими партіями була технічно подолана, включаючи в це й текстову дикцію. Я приступила до загального зведення. Ставши на середині підвищення в диригентській позі, я завважила, що на початку праці стояли обабіч мене і Стеценко і Тучапський. Але коли я скінчила розучування з окремими партіями, вони оба кудись зникли: видно пересвідчились, що „бляжу" нема чого боятись щодо моєї особи.

Стоячи перед хором, я мимоволі звернула увагу на басову партію. Чоловіки все таки не сподівались, що перед ними опиниться жінка-керівник, і що її волі прийдеться підкоритися. Це, мабуть, була для них несподіванка, тому чоловіча пиха в них заговорила: майже всі вони повернулись трохи боком до мене, і їхні насуплені обличчя не виявляли прихильности до керівниці. Але це мене не вивело з рівноваги, і я сміливо приступила до виконання свого обов'язку. Можна було мимохідь спостерігати, як з кожним диригентським рухом все далі нав'язувався контакт між диригентом і виконавцями. Загальний звук був такий гарний, що я з захопленням входила в свою ролю. І як це часто трапляється з кожним диригентом, коли він відчуває, що живий інструмент „сидить в руці" і воля виконавців підкоряється вказівкам керівника, я почала вживати рухів, що визначали вже нюансування. Я відчула, що мене розуміють і що відчуваємо один одного. Це дало творчу насолоду моєму тоді ще мало досвідченому молодому мистецькому хисту. Забулося всяке недовір'я і відчулося щось таке, що в творчому, навіть репродукційному мистецтві захоплює як диригента, так і виконавців. Можна було з перших же кроків праці в капелі помітити, що з таким голосовим матеріялом, з таким чутливим вокальним інструментом пощастить виконати багато справжньої художньої праці.

Таким чином за 20-30 хвилин було вивчено першу колядку. Під час невеликої паузи, коли співаки знайомились одні з одними та дехто викурив цигарку, ми обмінювалися з Стеценком і Тучапським своїми спостереженнями. І в них як і в мене, склалося найліпше враження хорового звуку навіть при такому невеличкому складі виконавців, як також від теоретичної і практичної їхньої підготовки. Для мене особисто було сатисфакцією, що попереднє трохи стримане й насторожливе ставлення моїх колеґ до моєї особи розвіялося. За деякий час я приступила до розучування колядки „Ой, дозволь, пан хазяїн" Ступницького. Ця колядка розмірами своєї обробки була значно більша, і можна було передбачати, що вона вимагатиме більше часу при детальному опрацюванні окремих музичних речень, тим більше, що вона тоді ще не була так поширена в практиці українських хорів. Але з самого початку виявилось, що завдяки досвідченности в читанні нот та теоретичній обізнаності співаків не треба було великого напруження при освоєнні музичної структури цієї речі. Майже без затримок і поважних помилок пройшло ознайомлення окремих партій з матеріялом. При вокальній обробці хорового звука можна було б з задоволенням спостерігати піддатливість і швидке порозуміння вимог диригента. Все сприяло тому, що впродовж помірно короткого часу основне вивчання кожної партії було закінчено і можна було приступити до загального зведення.

Як і в попередній колядці, можна було пробувати й динамічну фразировку, чи то словес-

ним підказуванням під час співу чи, навіть, користаючись певними диригентськими рухами. Не зважаючи на наше недовге знайомство, відчувалось чуттєве порозуміння між диригентом і співаками, а це особливо важлива річ у репродукційному мистецтві.

Треба відмітити, що майстерність диригування Кошиця полягала не в механічному вивчанні музичного твору і наміченій фіксації приписаних динамічних значків, а саме в тій спорідненості розуміння між диригентом і виконавцями та в цілковитому підкоренні цих останніх „гіпнотичному", як писали чужоземні рецензенти, впливу особистої волі керівника. Кошиць дивився на хор, як на чутливий інструмент, на якому здібний майстер може грати відповідно до свого настрою, рахуючись лише з загальним фізичним станом співаків. Траплялось часто, що під час концерту Кошиць кардинально і навіть зворотньо виконував річ, яка перед тим виконувалася в більш-менш усталеному вигляді.

Пригадую один з концертів у Бельгії, коли Кошиць на естраді раптово змінив картину художнього виконання улюбленого публікою „Щедрика" Леонтовича, замінивши музичну лінію наростанням звука аж до кульмінаційного f f і перевів у тому самому місці з форте до піяно. І це все зробилося без жодного попередження співаків! Тим самим їхня втома після кількох концертів за собою та ще й не зовсім вигідної подорожі відбилась на фізичних силах співаків і тим самим на напруженій їхній увазі. Після такої несподіваної атаки всі піднеслися на дусі, неначе після відсвіженого тушу. Концерт пройшов жваво із належним успіхом. Щоправда, під час антракту баси, усміхаючись, звернулись до мене з проханням — передати Кошицеві: „Скажіть Олександру Антоновичу, щоб він таких експериментів не робив, а то у нас у всіх спина мокра". Але такі речі міг собі дозволити Кошиць, який досконало грав на вокальному інструменті! Само собою, що така раптова зміна нюансів не була заздалегідь продумана, а виникла наслідком спостереження над хоровим звуком і зміни настрою диригента. Подібні експерименти були мені відомі й за попередньої праці Кошиця, тому я рахувала потрібним тренувати хор не лише з формального боку, але й з боку динаміки.

Вертаючись до нашої співанки, не можу не підкреслити того сильного враження, яке складалося у мене не лише з гарного масового звуку, але й з технічної підготовки вибраних співаків. Як відомо, людський голос, зокрема голос українських співаків, спроможний утворювати тони різної висоти і різного забарвлення та навіть досягати тонів контроктави (крайніх тонів на фортепіяно), але не так легко їх забарвлювати, особливо низькі тони. Мені принаймні не доводилося зустрічатися з динамікою тонів контроктави. Тому особливо мене здивувала і потішила басова партія в колядці Ступницького. У фіналі цієї аранжировки композитор дає кілька каденційних акордів і закінчує її згущеними барвами унісонного „h" (сі). Коли спів наближався саме до цього музичного ефекту, я назначила, постепенне затихання, щоб останній тон прозвучав у повному „піяніссімо" (цілком тихо). Коли цього було досягнуто, раптом прекрасне оксамитове контр — Н — покрило тихий хоровий звук. Це для мене було несподіванкою, і я цілою своєю постатю повернулася до басової партії й застережливо наставила проти неї свою ліву руку. І в той момент контроктавний тон почав лагідно стихати, що продовжувалося довший час.

Така майстерність співака-октавіста мене зачарувала, й я тримала хоровий звук доти, доки він не поринув у безвість. Тут я звернула увагу на плечистого чоловіка, що сидів серед басів з головою — „редька хвостом вгору" (за Гоголем) схиленою трохи вниз. Важко переповісти те враження, що його створив цей феноменальний людський голос на всіх співаків. І коли я „зняла" звук, хор мимоволі повернувся в бік басової партії, а наш октавист лише легенько крякнув. Це був один з прийнятих дійсних членів капелі (здається, Демидів), між якими ні один не виїхав закордон.

Співанка була скінчена. Захопленню нашому, особливо Стеценковому з його ніжною, надхненою душею не було кінця, хоч цього й не висловлювалося. Подібні явища мали бути нормально на денному порядку. Ми розпрощалися до наступної чергової співанки, про яку мав повідомити музичний відділ обіжником. Кількадцять співаків зголосилися мене відпровадити додому, що було після застережливого ставлення, зокрема басової партії до мене — жінки керівника, приємною несподіванкою. По дорозі я мала приємність почути в суперлятивах оцінку своєї праці й якраз від тих, які сиділи до мене „бочком". Безліч питань сипалось на мою голову: хто я, де працюю, де вчилася, чи, може й вчуся і т. п. При прощанні я відчула, що ці люди повірили в мої сили і що до їхньої душі можна буде легко протягнути нитки художньо-

го контакту, чинника так важливого при масовій мистецькій праці.

Незабаром призначена була й друга співанка в якомусь більшому приміщенні. Де саме це було, не пригадую, тому що спеціяльного помешкання для вправ капелі ще не було, а відбувалося все в принагідних залях. На цю пробу співу йшла я з певною рівновагою духа і з більшим довір'ям до своїх сил. З нотного матеріялу вибрала я „Щедрик" Леонтовича. „Козаченьку куди йдеш" — Лисенка і на всякий випадок дещо з його ж таки аранжировок. Але ця співанка створила для мене дивну несподіванку. З'ясувати її я ще й досі не можу. Як тільки я приступила до розучування „Щедрика" нараз підходить до мене Я. М. Яциневич і, хоч це було свого рода нетактовністю, звертається до мене зі словами „Дозвольте, я проведу цю співанку". Я здивовано на нього подивилася, але, не бажаючи перед хором вступати в дебату, відповіла — „прошу" і відійшла набік. Можна було запримітити й у декого з співаків також здивування на обличчях. Праця колеґи не залишила в моїй пам'яті якогось спеціяльного враження та, признатися, вона мене й не цікавила. Скорше привернула мою думку увага, що означає така поведінка старшого колеги: чи не створюється вже десь товариство, що мало б мене усунути із заманливої посади помічника і заступника головного диригента капелі? Цілком імовірно, що дехто з диригентів про це й думав, — та не вистачило часу, щоб цього досягнути, як це буде видно з опису дальших подій. Тоді я була без підтримки з боку Кошиця, а Стеценко, як голова музичного відділу, не міг змінити без дебат постанову свого ж таки відділу при міністерстві.

До кінця співанки я не залишалася, тільки на другий день зайшла до музичного відділу, щоб довідатися про минулий інцидент та про диспозиції, що до моєї особи. Стеценко не торкнувся попередньої події, ніби нічого не сталося, і поцікавився дальшим моїм розпорядженням відносно нотного матеріялу для наступної праці. Я просила приготовити „Івана Гуса" М. Лисенка і „Сон" Стеценка. Тоді ще передбачалося давати до програми капелі і штучні композиції з творів українських композиторів, що з часом було відкладено набік, особливо після першої рецензії відомого чеського критика, професора празького університету Неєдлого. Він написав по виконанні „Івана Гуса", що композиції українських мистців — це „до Сметановський період" (Сметана — чеський композитор — клясик чеської музики) і встановив, що український фольклор — це щось нового, такого своєрідного, про що в Європі ще не було чути до появи капелі.

Між тим політична ситуація швидко мінялася і загострювалася. Все більше і частіше став доноситися гуркіт гарматних стрілів, що все більше наближався до Києва. Установи безперервно евакуювалися. В школах вже давно припинилося навчання, — Київ пустів. Мешканці Києва ходили вулицями похмурі, стурбовані, та й виходили лише в разі необхідної потреби. Але ми все ще не втрачали надії виїхати закордон. Так настав початок лютого. Третя співка була призначена в українському клюбі на Пушкінській вулиці. Я йшла до клюбу з деяким острахом — чи не трапиться знов якийсь інцидент. Було більше надії на численність членів хору, яким щоразу розсилалося повідомлення про розпочату хорову працю з належним застереженням про надбайливість щодо взятих на себе зобов'язань. І справді, цього разу зійшлося співаків чимало — біля 75 осіб, крім кандидатів, які хоч і не брали участи в співках, але ходили і прислухалися. Приміщення клюбу було на другому поверсі. Це була досконала двосвітня заля з гарною акустикою, з великим підвищенням для виконавців і диригента, де стояв рояль відомої марки для виступів артистів. Великий простір залі, багато світла, гарне освіжене повітря, відповідно розставлені стільці для співаків, — все це робило гарне враження і створювало урочистий настрій, в якому я і розпочала працю.

Вважаючи на попередній досвід, я могла передбачати, що вибагливіша ніж попередні аранжировки композиція буде вимагати більшого напруження при розучуванні. Одначе, досконало підібраний і упорядкований хор досить легко долав складніші інтервали і ритмічні труднощі, так що не приходилося зупинятися на довший час. Уже при другому, чи третьому чисто технічному перегляді окремих партій можна було дозволити собі й вокально-динамічні вказівки, на які хор дуже чутливо реагував. Мимохіть пригадався мені Кошиців колишній опис співки з хором київської консерваторії під час його короткодобої там служби. В тому хорі повинні були брати участь всі студенти, — співаки, кому була приписана ця дисципліна, включно з тими, що готувалися до артистичної кар'єри співаків-солістів. І ось тут як розповідав Олександер Антонович, кожний з тих „солістів" намагався просунутися вперед, щоб показати себе у всій силі свого голосу. (Д. б.)

ПАМ'ЯТКИ ВОЛИНІ

І варто підійти до них ближче, глибше познайомитись з архітектурою й історією міст, з багатою оздобою давніх споруд і перед нами мов оживає історія тих часів, героїчний дух наших предків та їх прагнення до прекрасного.

Рівне, старовинне українське місто. Коли і хто його заснував — невідомо. Вперше про нього згадує літопис в 1282 р., коли тут відбувалась битва між польськими і литовськими військами. Виникло Рівне на березі річки Усті на території, де в IX і X ст. жило східньослов'янське плем'я деревлян.

Важкою і непривітною була доля жителів Рівне. Постійні зазіхання і наскоки зовнішніх ворогів не раз змушували їх братися за зброю, захищати рідну землю. У 1340 р. Рівне заняли литовські князі Острозькі. Після Люблінської унії в 1569 р. в Рівному майже два століття панувала польська шляхта. Панщина, насилля, катування, тюрми. Часто рівенчани рятуючись втікали на Запорізьку Січ, або гуртувалися в повстанські загони. Одним з найбільших виявів боротьби було повстання під проводом Северина Наливайка, який довгий час проживав у місті Острозі, недалеко Рівного.

Коли у 1643 р. над Україною спалахнуло полум'я визвольної боротьби гетьмана Богдана Хмельницького, рівенчане взяли в ній активну участь. Силою історичних обставин Рівне залишилось під владою Польщі і тільки 1793 року в складі Волинського воєводства відійшло від Польщі і стало повітовим містом. У 1839 р. тут заснували гімназію. В кінці XIX ст. проклали Києво-Берестську та Поліську залізницю.

Налагодження зв'язку з економічними і культурними центрами сприяло розвиткові міста. 1917 р. до 1920 місто переходило з рук в руки військовим владам, аж восени 1920 р. остаточно Рівне заняли поляки. Переслідувалась українська мова і культура, місто заспало з промисловим виробництвом. В 1939 на короткий час перейшло в руки червоної армії, аж до червня 1941 року, коли місто заняли німці. Тяжкі це були часи окупації, позаяк місто стало столицею окупованих областей України. Тут розмістився райхкомісаріят, з катом українського народу Еріхом Кохом. Рівенчани вели мужню підпільну боротьбу і прославились як місто сильне духом.

В 1944 р. Рівне заняла червона армія генерала Ватуніна. Відступаючись німці знищили десятки тисяч людей, промислові підприємства

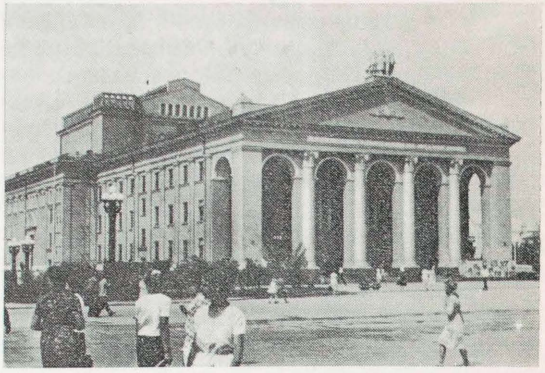

Музично-драматичний театр ім. М. Островського в Рівному на Волині

та школи. А що ж принесла нова влада? Ось два десятки років Рівне — значний промисловий центр, фабрик, високовольтної апаратури, тракторних частин, залізобетонних виробів, славні фабрики тканин. Місто зросло втричі, красується новими модерними будинками, готелями, музично-драматичний театр ім. М. Острозького.

А в центрі міста стоять руїни славного Собору, закритого вже довгі роки, а тепер майже зовсім зруйнованого. З ним згинула не одна православна українська душа в обороні своєї

В церкві св. Покрови на Волині в Рівному під час Богослуження. Церква деревяна козацького стилю за часів гет. Наливайка

Церкви... Здається вже немає Божої святині, але на краю старого міста, недалеко чудових, розлогих левад та похилих верб затрималась маленька церковця, будована ще за козацьких часів 1768 р. козацького стилю. Переповнена чудесними іконами, над якими красується ікона Божої Матері — церква Св. Покрови. І хоч замала вона на цей натовп, що приходить молитися, але ж як приємно бачити стільки віруючого народу. Переважно старші і середнього віку люди стоять цілу Службу Божу і співають цілою церквою багато молитов. Причащання тягнеться добрих пів години. Немовлят жінки несуть над головами, тиснуться до причастя. А по службі починаються безконечні хрещення дітей, вінчання, незлічимі панахиди.

Яка сильна непохитна віра рівенчан. Богослужения відправляється на слов'янській мові, а проповіді говорить молодий священик по українськи. На вулицях і в крамницях здебільшого панує українська мова. Славне місто своєю історією, виглядом і щирим серцем добрих рівенчан.

Галя Михальчук

Етнографічні матеріяли в експозиції та фондах Кременецького Краєзнавчого Музею

У відділі етнографії і фондах Кременецького краєзнавчого музею зберігаються численні експонати, що характеризують побут населення у XIX і на початку XX століття у Кременецькому, Шумському і Лановецькому районах Тернопільської області, що входили до складу колишнього Кременецького повіту.

Колекції гончарних виробів, килимів, вишивок, народного одягу, писанок — усе це дорогоцінні скарби, створені працею нашого народу. Вони були не тільки предметами домашнього вжитку, але й мистецькими творами, що завжди викликають захоплення відвідувачів. Вражають своєю красою зібрані керамічні полив'яні вироби відомого кременецького гончаря Миколи Івановича Марченка (858-1935 рр.). Виготовлені ним декоративні дзбанки, горнятка, миски, привертають загальну увагу витонченістю форми і оригінальним розписом на червонувато-коричневому тлі. В експозиції, поряд з виробами майстра, можемо побачити його портрет і фотокопію диплома на бронзову медаль, виданого йому „Товариством сприяння народним промислам" на виставці в місті Рівне 3 вересня 1930 року.

Є тут і вироби інших гончарів Кременеччини: оригінальні керамічні дитячі іграшки, цідильники (друшляки), дзбанки, миски, горнятка-близнюки, баклаги-плесканки й інші.

Віддавна славилось своїми килимами село Вишгород Лановецького району, де в минулому столітті ткацтвом займалися майже в кожній сім'ї. Килимарі з Вишгородка ткали великі килими і менші так звані півкилими. В них переважав рослинний геометризований орнамент, що розміщувався на чорному або сірому тлі. Центральну частину килима складав переважно візерунок віночка або кількох віночків барвистих квітів, а часом окремі квіткові мотиви розміщувались по цілому полю. Довкола них часто ужитковувався бордюр з квіткових елементів з гілками та листочками. В орнаментах килимів переважали барви червоного, рожевого, бордового, зеленого та жовтого кольорів. У музеї зберігаються прекрасні зразки килимів, виготовлені майстрами з Вишгородка в другій половині XIX ст.

Тут є чимала колекція народних вишивок — мистецтва найбільш поширеного і улюбленого в народі. В експозиції і фондах зберігаються чудові взірці народних вишивок XIX і початку XXст., виконаних червоними і чорними нитками в Рудаках і Дунаєві, а також Соснівці, Вілії, Залісцях, Малих Загайцях, Вишгородці. Гарну колекцію вишиваних рушників подарували музеєві 1969 р. учні восьмирічної школи села Обичі Шумського району, яку вони зібрали під керівництвом вчительки М. В. Єдинак.

Про красу народного одягу розповідають нам комплекти жіночого селянського вбрання XIX ст., а також чоловічі і жіночі чемерки, запаски і крайки початку XX ст. Особливою майстерністю виконання відзначається запаска, виготовлена Євгенією Ковальчук із села Горинки в 1918 році.

Творчість народних умільців минулого завжди відігравала важливу роль у житті нашого народу. Вони протягом віків зберігали і продовжували кращі реалістичні традиції народної творчості, що бурхливо розвивається і за нашого часу. Про це яскраво свідчать й етнографічні матеріяли, зібрані Кременецьким краєзнавчим музеєм.

Всеволод Дробан

„Народня Творчість та Етнографія".

На свіжу могилу нашої довголітньої приятельки, бл. п. Еви Венгер, яка упокоїлась 27-го серпня 1972 року в Тандер Бей, Онт., замість вінка складаємо $5.00 на журнал „Промінь". Родині покійної висловлюємо глибоке співчуття. Миколі і Марія Іванці, Брентфорд.

ЩОБ ЗБЕРЕГТИ НАШУ КУЛЬТУРУ

Слово, що його виголосив **проф. Петро Кондра,** президент Комітету Українців Канади на відкритті осіннього чаю у відділі ім. Лесі Українки при Катедрі Пресв. Тройці у Вінніпезі 29-го жовтня 1972 р.

Редакція.

Важним завданням українців є зберегти нашу культуру, яка включає: мову, музику, танки, народне мистецтво, страви тощо.

Я вірю, що ми хочемо зберегти нашу культуру в активнім діючім стані, а саме: щоб українська культура була частиною нашого щоденного життя, а не лише в музеях та архівах як пам'ятник її існування.

Коли ми хочемо, щоб наша культура зберігалася в активнім живім стані, то це можна осягнути через таке виховання нашої молоді, щоб її щоденне життя включало українську культуру. Союз Українок Канади постійно опікується вихованням свідомих українських матерів, розповсюджує українське народне мистецтво й опікується молоддю, особливо в рядах СУМК; можна б начислити багато інших здобутків.

Найважливіше джерело активної української культури для дітей це є їхні батьки і їхній дім. Але коли діти доростуть до шкільного віку, а особливо коли їм мине десять років, тоді вони більшість свого життя проводять у товаристві чужих, неукраїнських дітей — в школі, в спортовій грі і в розмовах на вулиці, на соціяльних забавах, танках, тощо. Всі ці активності є потрібні для нормального росту молоді. Церква й організації заступають лише частину їхніх потреб життя, а решта своїх запотребувань молодь шукає деінде в суспільстві, звичайно — в неукраїнськім, якщо українське суспільство не дає їм всього того, чого їхне життя потребує.

Коли ми точно обчислимо скільки то свого часу українська молодь, діти наших громадян проводять у товаристві своїх родин та родинах українських взагалі, в чисто українськім оточенні, то це виходить приблизно 10% всього їхнього часу, а около 90% іхнього часу вони проводять у товаристві й оточенні неукраїнським. І це доводить не лише до втрати своєї мови і культури але й до міжетнічних подруж, яких жертвою стає більша частина всієї української молоді та всієї іншої молоді.

Всі ми годимося, що треба дати молодим українське виховання, але що це значить в практиці й як це виконати? Отже ми повинні створити українське оточення для нашої молоді і в тім оточенні дати нашій молоді все, що їй потрібне в житті. Маймо на увазі, що ми є в компетиції зі всім канадським суспільством, і чого бракне в нас, то молодь знайде собі деінде.

Щоб створити таке всеохоплююче українське оточення, в додатку до дому, треба створити український центр для молоді в кожній більшій громаді, або в кожнім місті. Тут не розходиться про самий будинок, але про програму, яку виконується. В такім центрі мало б навчатись українську мову, музику, танки, народне мистецтво. В нім треба мати збір пластинок і стяжок української клясичної, народної і танцювальної музики, треба мати машинки, які цю музику виголошують. Тут також треба мати ілюстрації та інформації про нашу культуру, історію й інше. Неменш потрібним є приміщення на спортові і соціяльні забави, на перекуски. Щонайважніше — в такім центрі треба мати інструкторів, включаючи священика, але це мусять бути одиниці, які мають здібність привабити молодь до того центру та провадити з молоддю дискусії на різні українські і сучасні питання. Взагалі цей центр повинен бути такий, щоб молодь бажала в ньому проводити ввесь свій вільний час і бути гордою з такою групою числитися. Це дійсно був би родинний центр для українців.

Якщо молодь буде проводити більшість свого часу в такому центрі, забавлятися, танцювати, співати, дискутувати і говорити українською мовою в чисто українськім середовищі під опікою відповідних провідників, тоді українська культура буде частиною їхнього життя. Дуже важлива користь з такого гуртування української молоді, а саме, що молоді будуть дружитись одні з одними, а не з чужинцями. Тому наші матірні організації і громади повинні віддавати більше своїх зусиль і фінансів в цім напрямі, щоб зберегти нашу молодь в живім українськім середовищі, бо лише в цей спосіб можна зберігати нашу культуру і нашу церкву живою.

Все це є можливе, але воно має ціну і залежить чи ми дійсно патріоти в практиці чи лише словами. Ми маємо дуже жертвенних громадян, які віддали велику частину свого життя на українські справи, ще й до того жертвували більше, як їхній ввесь маєток вартував. Так

часто робили наші піонери, які розбудували наші інституції.

Я наведу кілька прикладів, як інші етнічні групи ставляться до важливих своїх справ. Жиди мають свої виховні центри для молоді, як УМНА, приватні школи та інше. Як було треба помочі для Ізраїлю, жиди зібрали біліони і тепер знов готові збирати на викуп жидів з Советського Союзу. Жиди виявляють свій патріотизм в практичний спосіб.

Кілька років тому повінь була залила частину Пакістану, то до трьох днів Меноніти оголосили допомогу в сумі $50,000, а їх є досить мале число, одначе вони виявляють сильну віру практично й поважають свій провід. І коли б всі наші громадяни також виявили свій патріотизм щирими пожертвами так як це робили наші піонери, то я певний, що ми це все могли б осягнути. Тепер українці в Канаді економічно в багато кращім стані, як були піонери і часто витрачуємо гроші на непотрібні, а часом і шкідливі речі.

Кілька громад вже мають початки таких центрів для молоді, але їхня програма ще не включає всього того, що потрібно. Ми також маємо початок в нашій громаді, і помимо того, що не маємо приміщення на повну програму, ми можемо розвинути багато кращу програму в тім приміщенні, яке маємо і ніколи не є запізно починати. Ось при кінці січня Вінніпеґ буде святкувати Український Тиждень. Наша молодь вже давно підготовляє хор і танцювальну групу, які мають взяти участь у тому святі. Ця молодь повинна мати гарні костюми, так щоб вони були горді красою українських народніх строїв та й щоб нам не було соромно. Є багато інших прикладів, де треба молодим помогти.

Дійсно було б найкорисніше, коли б напр. всі українські організації в місті Вінніпеґу скоординували свої програми для молоді в одну, Тоді можна найкраще використати ті будинки, які маємо. Також наші найкращі провідники, інструктори і дириґенти можуть обслужити всю нашу молодь, тоді можна оплатити добрих інструкторів. Якщо згуртується сотки молоді в однім місті, в різні спортові і культурні групи, молодь відчує важливість своєї культури і схоче бути частиною тієї групи.

Беручи під увагу, що в уряді Канади, як українцям, то так і іншим етнічним групам відкрилися додаткові привілеї, включаючи фінансову допомогу, коли уряд проголосив Канаду багатокультурною країною, українці в Канаді тепер мають зовсім відкритий шлях до збереження своєї культури. Все в наших руках, і щоб здійснити наші бажання вимагає від нас жертвенности, єдности і співпраці не лише всіх у громаді, але й всіх українських організацій у даному місті.

Бажаю Союзові Українок Канади і громаді найкращого успіху у всякій праці.

П. А. Кондра.

БАЖАЄМО ПОВОРОТУ ДО ЗДОРОВ'Я

Пані Анастасії Григорчук, довголітній провідній членкині Союзу Українок Канади, піонерці громадського руху в Канаді, яка проживає в Етелберт в Манітобі, й яка вже два місяці перебуває хвора в госпиталі в Давфині, засилаємо наші щирі побажання повороту до здоров'я.

Пані Григорчук, перебуваючи в госпиталі і там не забула переслати Різдвяне привітання для читачів, працівників журнала, склавши на його потреби коляду в $25.00, за що висловлюємо глибоке і щире спасибі!

Редакція.

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляємо наших читачів-передплатників, що з уваги на великий зріст коштів друку, ми примушені піднести ціну передплати журнала з $5.00 на $6.00 річно, а одно число .60 ц. Хоч як нам прикро це робити, одначе високі кошта друку і паперу заставляють нас прийняти це рішення.

Передплата журнала „Промінь" $6.00 буде числитися від місяця травня 1973 року. Отже тим самим ми даємо нагоду передплатникам заплатити за журнал по старій ціні. Від 1-го травня журнал буде коштувати $6.00 річно.

Крім того ми все ще будемо розчислювати на прес. фонд відділів з відбутих імпрез і жертвенних наших читачів-передплатників.

Передплати, пожертви, матеріяли до редакції — все це просимо слати на адресу редакції у Вінніпеґу (не централі).

PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B.
Winnipeg, Man., R2W 3R4

ВИХОВАНИЙ

— Як вам подобається наш синок?

— Дуже мила й вихована дитина, але... мені здається, що він прийняв мене за лікаря.

— А то чому?

— Бо коли я увійшов, він показав мені язика.

Любов до краси

МИСТЕЦЬКА ҐАЛЕРІЯ „ФОКУС" У ТОРОНТІ — ЧЕРГОВИЙ ТВІР УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

Ніхто не знає, як пояснити це явище, але українська жінка в добі після Другої світової війни все більш і більш виявляє себе на відтинку української культури і зокрема в ділянці мистецтва. Наша образотворча і графічна скарбниця віднотовує щоразу нові імена українських мисткинь, на збірних виставках їх більш, як мистців-чоловіків, все частіше стають індивідуальні та спільні виставки українських мисткинь малярства, графіки і споріднених обсягів. Більш того: Українська жінка відзначила себе в останньому чверть-сторіччі теж як опікун і зберігач культурної спадщини України, як керівник музеїв (пригадаймо, напр. Тетяну Кошиць чи керівниць музеїв наших жіночих організацій!), врешті як творець українських мистецьких ґалерій (пані О. Соневицька, М. Богачевська, І. Савицька й інші). До останніх слід врахувати й наймолодшу в їх черзі, до речі — нарешті і в Канаді, а саме власницю Мистецької Ґалерії „Фокус" при 861 Квін Вест у Торонті, отже таки в самому „серці" української частини тієї метрополії, — мисткиню з устійненою вже маркою, успішного підприємця, дружину та матір водночас Ірину Шумську-Мороз. За короткий час, бо Ґалерія „Фокус" почала діяти з початком минулого 1972 р. В залях тієї ґалерії відбулося вже сім виставок наших мистців, — і це теж своєрідний рекорд-осяг нашої мисткині, її власниці.

За Іриною Шумською-Мороз є вже свій доробок у мистецтві. До Торонта прибула вона з таборів ДП дівчиною і в Торонті кинулася до мистецьких студій, спершу в Технічній Школі і згодом в Онтерійському Мистецькому Каледжі. До кількох років вона визначила вже своє місце серед молодої мистецької екіпи українців Канади, її твори з образотворчої ділянки віднотували небавом каталоги виставок наших мистців у Торонті та Нью Йорку. Водночас Ірину Мороз потягнуло в ділянку прикладного мистецтва і вона стала співвласником вирібні української кераміки, намагаючись зокрема придавати виробленій під своїм оком т. зв. вишивковій порцеляні елеґантну та модерну мистецьку форму, а теж піднаходити зразки і коліри вишивок, що підходили б з естетичного боку цій ділянці. Оригінальність продукту, постійний розшук і постійна самокритична оцінка виробленого зумовила успіх підприємства, яке в останніх роках перейшло у виключну власність нашої мисткині, — не зважаючи на повний хід продукції воно ледве встигає поладнувати замовлення з усіх кінців Канади та Злучених Держав.

Але це тільки один бік справи. Ніхто не догадувався, що продукційне підприємство Ірини Шумської-Мороз, яка швидко стала ще й подругою інженера, панею дому та матірю чудових хлопчиків, мало допомогти нашій мисткині реалізувати її давно вилеліяну мрію: Української Мистецької Ґалерії в самому „українському" центрі Торонта. Послідовність, завзятість і ощадність зробили врешті своє: Сусідний дім був докуплений і в ньому швидко проведено відповідний ремонт та влаштовано першу виставку, — Клима Трохименка з Нью Йорку від 20 лютого до 5 березня 1972. Потім пішли чергою виставки Юрія Гури з Філядельфії, Андрія Гірняка з Монтреалу, Констянтина Шонк-Русича з Нью Йорку, Тирса Венгриновича з Польщі (вперше на цьому континенті!), мистців-подруг Надії Сомко і Сергія Макаренка з Нью Йорку та Маріяна і Северина Бурачків, теж з Нью Йорку. Всі ці виставки, організовані з прикметою для Ірини Шумської-Мороз солідною підготовою та з підібраним дбайливо гуртом співробітників були повним успіхом і для мистців-гостей і для Ґалерії „Фокус". Цілий ряд дальших виставок уже заплянований і про них ми напевно почуємо.

Автім, Ґалерія „Фокус" не обмежується виключно до виставок. Її власниця і найближчі співробітники хочуть зробити у двох великих залях ґалерії Постійний Сальон Українського Мистецтва і вже сьогодні є в ньому коло 170 картин, ґрафік, скульптур та інших творів наших мистців, від клясичних до модерних. Знайдете тут цих мистців у репрезентативних їх творах, а ввічлива й завжди усміхнена пані Ірина буде рада кожному гостеві, що цікавий на рідне мистецтво.

Заходіть, як будете в Торонті, до Мистецької Ґалерії „Фокус" при 861 Квін Вест. Це не тільки своєрідна скарбниця українського мистецтва, але й доказ, що може створити українська жінка. Сьогодні так, як творила віками.

Анатоль Курдидик

PROMIN

Vol. XIV, 2 ENGLISH SECTION February, 1973

Conference of the International Council of Women, Lima, Peru.

by Marie Bendas

"Human Resources for Development" was the theme of the conference of the International Council of Women, in coordination with the National Council of Women of Peru, held in Lima, November 5 to 11, 1972.

This theme was succintly contained in the opening address of the I.C.W. president, Canada's own Mrs. Craig Schuller - McGeachy. She stated, "Council women have for 80 years constantly sought to enhance the quality of life about them — in their homes, in their communities, in their countries . . . If council women have worked to obtain the elements of social justice for women, this was not because they have ever considered equality under the law and end in itself. Suffrage to participate in political decision and equal rights in society are a tool — an essential tool —but a tool to be used to unlock the store of human resource for life."

Canada's delegation was lead by Mrs. Helen Hnatyshyn, president of the National Council of Women of Canada. Delegates also included past-president Mrs. H. H. Steen, of Vancouver; Mesdames J. B. Palmer and Jean Klinck of Toronto; Mrs. W. B. Gordon of Thunder Bay, and Mrs. Orest Bendas of North Battleford as observer.

Thirty-one countries were represented at this first South American conference. Interest in Latin America ran high, with delegates from Argentina, Bolivia, Brazil, Columbia, Costa Rica, Guatemala, Nicaragua, Panama, Dominican Republic, Surinam, Uruguay, as well as Peru. The number of observers from Peru was restricted to 300, owing to lack of space in the convention hall.

Other participants came from every region of the world: Cameroon, Kenya and Uganda from Africa; Philippines, Thailand, Iran, Israel and Lebanon from Asia and the Middle East; Australia and New Zealand. From Europe came contingents from Belgium, Denmark, France, Federal Republic of Germany, Great Britain, Netherlands and Switzerland; North America U.S.A. and Canada.

What were the problems dealth with? I would reply that problems in a particular country depended largely upon the state of that country's economic and social development.

Extreme left — Mrs. Orest Bendas, centre — Peruvian delegates, extreme right — Mrs. Helen Hnatyshyn, president of N. C. W. of Canada.

Left to right — Mrs. W. B. Gordon; a Peruvian delegate; Her Excellency Senora Concuelo Gonzalez de Valesco; Mrs. Helen Hnatyshyn, President of N. C. W. of Canada; Mrs. Orest Bendas; Mrs. J. B. Palmer.

For example, Mrs. D. E. Ayodo of Kenya spoke on the topic "Developing agriculture and food production to keep pace with population growth." Related subjects were dealth with by two Peruvian delegates. Speaking on "The Countrywoman and her Family," Sna. Marina Valdez de Angulo stated that Peruvian women in rural areas sustain family and economic life. They are called upon not only for housework and care of children, but for field work as well, particularly if left alone, without a man's help. Sna. Zoila de Jimenez de Lucio, in dealing with "Rural Life and Handicrafts", urged the preservation of peasant culture and handicrafts, where city standards threatened their extinction. In the discussion which followed, it revealed that a large percentage of South American rural population lives in economic deprivation and on marginal lands. Handicrafts, as a human resource, should be given socio-economic support, by governments as well as by organizations.

A background paper dealth with "The Colombian Woman from a Psychological Point of View." It was stated "that the psychologic condition of the middle class Colombian woman is a product of the change we are going through in search of economic development and social justice. So we are in the moment of transit from being traditionally catholic and passive women towards the urge of becoming more open and progressive, less believing and more active."

Concern with the world's population explosion was an important issue. Gisela Carter, secretary of the Women's Rights Movement and member of the Peruvian N. C. W. went to the heart of the matter in the very title, "Regulation of Human Fertility; some aspects of traditional methods."

The Spanish heritage of individualism was strongly evident in the volatile, passionate and concerned discussions that took place during the week between delegates of Latin American background. Among other things, it was revealed that only ten percent of the labor force in Peru consisted of women. Demands were made for more opportunities in the labor market, as well as higher wages. Young women were vocal in demands that legalized abortion be abolished. Peruvian women of Indian extraction demanded language rights.

Mrs. Helen Hnatyshyn spoke on "Total individual responsibility inherent in citizenship."

She enumerated the preservation of spiritual values, respect for the law, concern for youth, extending and improving educational opportunities, preservation of our heritage, support of the United Nations and leadership through individual responsibility and service as the means towards this goal.

A half-day session was devoted to "Young People Today," with discussion on participation of youth in development, training for employment opportunities and civic responsibility.

What were the main conclusions of the Lima conference?

Briefly, the importance of family life, compulsory, universal and free education for girls as well as boys, and provision of child care centres and family courts were stressed. Young people, at their symposium, made it clear that they longed to participate in the life of their societies and realized that training was needed. They spurned a "consumer society," but sought instead national policies which would serve the human aspects of life, not only technological ends. Present mass media methods of advertising consumer goods were stated as repugnant to them.

Opportunities for cultural development, with particular reference to the preservation of a country's heritage, would give stability and confidence to a society. The reinforcement of country life by preservation of handicrafts, increased educational opportunities and improved agricultural methods was recognized.

The status of women, with equality of opportunity and reward was urged. The protection of human environment against pollution, and a resolution urging a halt to atmospheric testing of nuclear weapons, and the protection of the Amazon region as "the last lung of the planet Earth" pointed up the fact that the conference was concerned not only with women's problems, but with all humanity.

What impressed me most? I believe the contrast between the attitudes, backgrounds, aims and even reactions of the women of Latin American heritage and those of North American and western European background was to me a revelation. The women of Latin America as well as those from Africa and the Far and Middle East are contending just now with problems that women of the western world have solved to a greater or lesser degree. Many of the advances we take for granted are now being sought by women from the underdeveloped nations.

I noticed, too, the deep devotion to and involvement with their church by Latin American women.

The opening ceremonies on Sunday, November 5, were attended by the wife of the president of Peru, Her Excellency Senora Consuelo Gonzalez de Valesco. The flags of the participating countries were borne in a parade of the equivalent of our Girl Guides and were arranged on the stage with a tropical background. The faces were extraordinary — Spanish, Indian and Asian in features.

The Peruvian national anthem which a choir and the gathering sang with hand placed over the heart is one of the most melodious and moving I have heard.

The true Latin nature of Peruvian women was, to me sharply focused at the end of these ceremonies. Senora de Valesco started her walk down the aisle. The Peruvians swarmed about her, bringing her to a halt at literally every step, showing great emotion, to acknowledge the near-adulation they had for her. It was a revelation to me — this personal rapport between a popular and elegant figure and her admirers.

The whole conference: its unique setting, the opportunity to meet women from every part of the world and of such varied backgrounds and even appearance, the hospitality and the friendship shown, will remain an unforgettable experience to all who were privileged to attend.

ПРИВІТАННЯ

Членки відділу ім. Л. Українки у Брентфорді, відвідавши свою довголітню і заслужену членку Броніславу Цибульську з нагоди дня її уродин, склали $7.00 на журнал „Промінь". Іменинниці бажаємо щастя, здоров'я і всього добра!

А. Перожок, реф. „Променя".

— — — —

У день 6-го січня мені сповниться 65 років. Чуюся щасливою, що Бог сподобив мені народитись у день Святого Вечора.

І з нагоди цього великого торжественного свята, посилаю мою коляду — $10.00 на журнал „Промінь". Бажаю управі журнала і всім працівникам, як на релігійній так і на національній ниві щасливого Нового 1973 року.

Анна Бельбас, Росбурн, Ман.

— — — —

З нагоди нашого родинного свята — 50-ліття подружнього життя, яке ми зустрічали 23 вересня 1972 року Молебнем в Українській Греко-Православній Церкві Св. Юрія у у Ґримзбі, Онт. серед друзів і родини, та оцінюючи наш журнал „Промінь" складаємо з цієї нагоди наш дар — $20.00 на його дальшу українську працю.

Роман і Марія Шпитковські, Ґримзбі

РОКСАНА

Історичне оповідання

Весна цього року, навіть для Молдавщини була надиво гаряча. Сонце пекло наче в літі. Великий палац молдавського господаря Василя Лупула, здавався порожнім із завішаними від спеки ґанками та вікнами. Зате в будівлях, призначених для челяді, в кухні та коморах метушилися люди. Сьогодні увечері велике прийняття. Господар Молдавії заручив свою молодшу доньку Роксану з Тимошем Хмельницьким, сином самого гетьмана Богдана. Вже давно не було у замку такого гучного свята, хіба п'ять років тому, як віддавали старшу сестру Роксани за князя Януша Радзивила.

У холодку, під старими липами, — розташувалося імените товариство. Кілька десятків молдавських вельмож та старшин у розкішних, різнобарвних каптанах, серед яких різко чорніли убрання духівництва.

Посередині сидів сам господар. — Отже, перед обідом вже мають прибути гості з Козацької держави, — наречений із своїм почотом.

— Дав я слово, панове, ясновельможному гетьману, мушу його дотримати — говорив Лупул, поглядаючи на гостей, серед яких було немало колишнхі претендентів до руки його красуні Роксани.

— Вам всім добре відомо, — провадив далі господар, що до моеї доньки сваталося немало вельмож: молдавських, польських та семигородських. — Але остаточно вирішую я віддати її за сина гетьмана Богдана Хмельницького.

Хоча рішення Лупула ні для кого не було новиною, але останнє слово його вчинило на зібрану шляхту сильне враження. Гетьман Богдан Хмельницький був добре відомий всім як володар великих збройних сил, бо козацькі полки ще недавно помагали Молдавії провадити боротьбу з її власними ворохобниками.

— Велика честь випала на нашу долю — озвався один із найстарших дорадників Лупула, — поріднитися із гетьманом всієї України.

Тепер і в майбутньому ми будемо мати сильного спільника проти ляхів і проти волохів. Гості заворушилися, кожному хотілося поздоровити господаря та розвідати подробиці заручин. Коли гомін потроху стих, господар подав знак, що хоче говорити далі.

— Віддаючи свою любу Роксану за Тимоша Хмельницького, я тим самим захоронюю наші землі від численних ворогів. В спілці з гетьманом ми можемо почувати себе спокійними. Зараз він збирає військо під Батогом, щоб дати остаточний бій полякам. В його перемозі я не маю сумніву, отже, вкінці літа може відбудемо весілля . . .

До товариства з низьким поклоном наблизився вартовий старшина, з повідомленням, що козаки вже в кількох верствах від замку. Всі заворушилися. Господар рушив до покоїв, а за ним і різнобарвний натовп гостей.

Найменша донька Лупула — Роксана ще з малих літ визначилася красою, що в поєднанні з доброю вдачою робила її загальною улюбленицею.

Прислужниці та челядники метушилися, бажаючи найкраще прислужитися своїй панночці. Вже вбрана в розкішні святкові строї Роксана нетерпляче чекала часу, коли їй можна буде увійти до гостей. Тимоша вона бачила тільки раз, але молодий козак одразу заполонив її серце. І тепер вона стояла біля вікна, — пильно вдивлялася на дорогу, що вела до замку.

Юрба челяді та селян із околишніх сіл коло замкової брами усе більшала. Нарешті почулися вітальні крики та на дорозі появився перший загін козаків.

Роксана жадібно роздивляла високі козацькі шапки, незнані їй прапори та вбрання, шукаючи очима Тимоша. Побачила його і серце її забилося сильніше. Ось починається їй нове життя, чужий до нині край мусить бути для неї новою батьківщиною.

**
*

Швидкими кроками ходив Тиміш по світлиці свого Чигиринського замку. — Коло порогу застигли, чекаючи відповіді два посланці. Погані новини привезли вони до Чигирину. Тиміш ще раз перечитав листа. Він був схвильований. Та і як було не хвилюватися. Не пройшло й року як вони з Роксаною одружилися, а тесть Лупул знову вмішався в війну з волоським господарем. Просить негайно допомогти військом та зброєю. Треба збиратися у похід, але як не хочеться розлучатися із молодою дружиною . . . Про те для козака найперше — додержати обіцянки.

Тиміш присів до столу, написав Лупулу коротенького листа, вказуючи куди й із якою кількістю козаків вирушає.

З тяжким серцем ішов до покоїв Роксани. Роксана гаптувала настільника, коли він увій-

шов до світлиці. Встала, зразу побачивши з його обличчя, що сталося щось неприємне, стурбувалася.

— Голубко моя, — сказав Тиміш, — мусимо розлучитися на якийсь час. Твій батько пише, що потребує нашої допомоги у війні з волохами. Як не тяжко, а мушу... що ти скажеш на це, Роксано?

Зблідла Роксана, від такої несподіванки, але скоро опанувалася. Підвела Тимоша до вікна: — Дивись — сказала, вказуючи на луки та річку, що протікала недалеко замку, на Чигирин, що розлігся під горою, виблискуючи банями церков та білими стінами хат... — Це все стало мені тепер рідним, тут тепер я маю вітчизну. Як можу інакше відповісти тобі на це: — Іди та виконуй все, до чого зобов'язує тебе твоя козацька честь.

— Оце дійсно відповідь гідної козачки, — промовив входячи до хати Богдан. — Я, сину, до тебе власне із цим і заїхав. Маю знову клопіт з ляхами, так ти вже на власну руку поквитайся із волохами.

Батько й син лишилися провадити ділову розмову, а Роксана пішла збирати в дорогу мужеві речі. Складала сорочки, а сама думала: — „Як дивно склалася моя доля. Неначе я тут і народилася — такі мені милі тутешні люди, звичаї та пісні... Я щаслива, дуже щаслива, що зуміла гідно відповісти Тимошеві, як добра козачка..." Складала речі до скриньок та співала безжурно, випроваджуючи Тимоша у далекий похід.

**
*

Над самим Дністром мальовничо розкинувся на кручах Ришків. Білі хати збігали з горбів до самої води, а посеред містечка на майдані підносилися вгору бані старовинної церкви, — гордощі ришківчан. Тут же поблизу знаходився занедбаний старий замок, на якого невблаганний час поклав свої сліди. Кілька челядників вешталося на подвір'ї, в самому ж замку було тихо й безлюдно.

Та Роксана й не хотіла чогось іншого. Тиша і спокій — це все чого прагнуло її наболіле серце. Цілими годинами сиділа вона в садовій альтанці, зажуреними очима вдивляючися в блакитну поверхню Дністра.

Минуле ставало перед нею наче сон — спочатку чарівний, а потім такий жахливий... Ось поїхав на війну з волохами її коханий Тиміш, бо треба було ж тестя із біди рятувати. Не в батька вдалася Роксана своєю погідною вдачею. Старий Лупул як запалиться, то й сам життям рискує і других у бійку втягає. Так сталося і в цей фатальний похід.

Розгромив Тиміш тестевих ворогів, але й сам наклав головою у бою під Сучавою — 16-го вересня 1653 року. Тільки один рік і тішилася Роксана подружнім життям, і ось вже третій рік, як лишилася молодою вдовою.

Пливуть перед очима хмарки по літньому небі, блищать на сонці хвилі Дністра... Пливуть у безвість дні...

Тяжко пізнати у цій передчасно змарнілій та зажуреній жінці — колишню красуню Роксану.

Одного дня спокійне життя в замку порушив приїзд посланця від молдавського господаря. Старий Лупул запрошував доньку до себе. Посланець, відомий, багатий молдаван, що знав Роксану ще з дитинства, говорив довго і красно. — Дуже журиться старий батько гіркою долею, що постигла тебе. Так раділи ми всі твоїм одруженням з гетьманичем, та не судилося, видко, тобі вік звікувати в родинному гнізді. Вертайся до рідної Молдавії! Чекають на тебе батько й мачуха, а брат твій навіть і хоче з військом здобути Ришків, якщо б гетьман хотів би чинити спротив твому поворотові.

Роксана тяжко замислилася. Перед її внутрішнім зором проходили образи щасливого дівування у батька, сватання Тиміша, від'їзд із ним у незнану країну, щасливе життя і... розлука навіки.

А посланець нахиляючись ближче, далі умовляв: — І ще переказує тобі батько, що неодин із наших князів хотів би мати тебе за дружину, вибереш собі когось по серцю та й заживеш знову щасливо. Ти ж ще молода, життя твоє ще не скінчене, навіщо ж раніше часу ховати себе у цьому замку?

Роксана зірвалась на рівні ноги: Ні! Ні! Цього не буде! Не хочу й не можу! Довіку буду вірна Тимошеві! Перекажіть батькові мою подяку, але я лишаюся тут, в Україні!

Як не умовляли її, стояла твердо на своєму. Відчувала всім своїм єством, що ця земля, на якій прожила останні роки, спочатку чужа і невідома, тепер стала рідншою за колишню батьківщину. Підтримувало її в цьому рішенні і приятелювання із старою гетьманшою Ганною, та й сам гетьман любив свою нещасливу невістку. Прочувши про те, що до ришківського замку прибув післанець із Молдавії, гетьманша вже на другий день була в Роксани.

Гірко плакала Роксана розмовляючи з нею, вдруге й остаточно прощаючися з своєю бать-

ківщиною. — Не плач моя ясочко! — потішала Ганна. Подивися, яка красна наша країна! Хіба знайдеш де такі ясні зорі, такі тихі води, як у нас! Та й наші люди вже звикли до тебе та й полюбили, а для мене ти миліша від рідної доньки. Тяжке горе зустріло тебе й мене, загинув наш милий Тиміш, але загинув як лицар у чеснім бою з ворогами, піддержуючи славу козацьку та батьківщини!

Ото ж будемо разом з тобою ділити радість та горе, допомагати — у мірі сил своїх — людям нашим, лицарству козацькому та всій нашій Україні великій та славній. **Н.А.**

ЗУСТРІЧ ГЕТЬМАНА З СИНОМ

(Семен Левченко)

Зажурений славетний Чигирин —
Богданова новітня столиця!
Скрізь стяги спущено. Скрізь похоронний
дзвін.
Скрізь чорні одяги, засмучениї лиця...

А гетьман де ж? Ще вранці на коні
Погнав за місто сина зустрічати...
Там, на могилі, в сивій далині
Стоїть він, як козак простий, на чатах...

Без шапки він, суворий і німий.
Волоссям сивим вітер степовий гойдає.
Безмовні теж полковники за ним.
Що буде далі? З них ніхто не знає...

Ідуть, ідуть горою козаки,
Спускаються шляхом крутим в долину.
Які ж пошарпані, нечисленні полки!...
І раптом Гетьман зойкнув — Сину!... —

З могили збіг і чвалом поскакав...
І вже в очах чорніє домовина...
І до труни він жадібно припав!
І головою бився об неї — Сину!...

— Кому ж? Кому ж в опіку я віддам
З руїни здвигнену криваво Україну?
Кому ж я булаву і військо передам?
Надіє моя! Сину! Сину! Сину!

І степ немов з розпуки почорнів...
Розкрилась навкруги немов могила!
Ввійшли у неї натовпи полків!
І сонце немов зблідло й не світило!...

Лише шаблі стискали п'ястуки!
І рвалися серця до помсти і до чину!
Труна чорніла, як страшний докір...
. . . . . .

Така була Гетьмана зустріч з сином!...

Вітаємо всіх наших покупців
і бажаємо їм
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
MARSHALL WELLS STORE
Wm. G. Ratsoy
Smoky Lake, Alberta

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
б а ж а ю т ь
всім своїм покупцям-приятелям
SMOKY LAKE DRUG STORE
EUGENE KOLOTYLUK SMOKY LAKE, ALTA.

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
б а ж а є
всім членкам по інших відділах, редакції „Промінь"
і всьому українському народові
ВІДДІЛ ІМ. О. КОБИЛЯНСЬКОЇ
в Смокі Лейк, Алберта
Р. Стримбіська, голова **Марія Паламарек,** секр.

ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
всім нашим покупцям і приятелям
б а ж а є
CENTRAL MOTORS & IMPLEMENTS
Steve W. Romanchuk
Smoky Lake, Alberta

У першу річницю смерти нашого найдорожчого, незабутнього мужа, тата, дідуня і прадіда, бл. п. Василя Романовича, який упокоївся 10-го грудня 1971 року в його світлу пам'ять складаємо „нев'янучий вінок" і засилаємо $10.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

Дружина Анна Романович дочка Ганнуся і зять Клюкевичі з родиною, дочка Олеся і зять Михайлюки з родиною.

— — — — —

Складаю $15.00 на нев'янучі вінки в пам'ять моїх дорогих: мужа, бл. п. Ю. Томащука, сина Василя, родичів Іллі і Анни Бокурак, братів — Василя, Михайла і Дмитра та сестер — Олени, Параскевії і Анни.

Розалія Томащук, Мічам, Саск.

— — — — —

У світлу пам'ять мого дорого мужа, бл. п. Івана Кушнярика, який упокоївся 5-го травня 1960 р. складаю „нев'янучий вінок" і засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Дружина Параскевія Кушнярик,
Портедж ля Прері.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

**Дорогі діточки,
хлопчики й дівчатка!**

Хочемо вас познайомити із славною українською поетесою Лесею Українкою. Ви, мабуть нераз бачили її портрет в Рідній школі. Леся дуже любила малих дітей і для них вона також написала кілька оповідань, казок та віршів.

Леся Українка народилася 1871 року, в місяці лютому в Україні. Першого вірша Леся Українка написала як мала 9 років, під заголовком „Надія". Леся була дуже цікавою дівчинкою, любила бавитись з сільськими дітьми, особливо любила квіти, ліс, поле. Дружила із своїм старшим братіком Михайлом.

Родичі Лесі Українки — Олена і Петро Косачі дбали про гарне виховання своїх дітей і завжди розмовляли з ними українською мовою.

Коли Леся Українка виросла, то вона писала поезії і драми, які зробили її славною поеткою.

Дід Ульян і Федь

**Уривок із нової повісті
Лариси ПИСЬМЕННОЇ**

— Ану, бери віника й до роботи, — сказав Федьові дід Ульян.

Ото лихо! Мама на городі, нікому за Федя заступитися.

— Замітай, замітай, нічого ледарювати, — буркотить дід. — Пора до роботи привчатися, а не тільки в лісі вештатись.

„Та яка ж це робота? Не хлоп'яча це робота, — думає Федь. — Краще Буланого б загадали попасти"...

**Фото Лесі Українки
з дитячих років**

— Ото куряву збив! — свариться дід. — Метляє віником, як теля хвостом. Попорскай водою.

Федь порскає — трохи на віника, а трохи на діда.

— А тепер вимети сіни. Бач, паліччя понаносив. Хто за тобою прибиратиме?

Нудно жити на світі, як не дають тобі волі. Ой, як нудно! Здається, дід Ульян закуняв. Федь кидає осоружного віника й дає з хати драла. А щоб дід його не знайшов, вилазить на грушу.

— Федоре! Де ти? Федоре!

Дід Ульян стоїть на ґанку. Федь прихиляється до стовбура. Нехай тепер дід його скільки хоче шукає.

— Ну й паливода! Ну й шалапут! — свариться дід.

Він сідає на ґанку. І Федь розуміє, що з'їв облизня, бо тепер дід Ульян сидітиме так довго, що й сметана на голові встоїться. На ґанку — добре, а

НА ЗЕЛЕНОМУ ГОРБОЧКУ

На зеленому горбочку,
У вишневому садочку,
Притулилася хатинка,
Мов маленькая дитинка
Стиха вийшла виглядати,
Чи не вийде її мати.
І до білої хатинки,
Немов мати до дитинки,
Вийшло сонце засвітило
І хатинку звеселило.

Леся Українка

верхи на гілляці — спробуй посидь. А тут і якийсь сучок став муляти — ніби Федь сів на гвіздок. „І як би ото діда налякати, щоб устав та пішов?" — думає Федь.

— Гррр! — починає він тихенько гарчати.

Дід озирається: що за нечиста сила? Він підводиться й заглядає в будку до Мухи. Там Муха з Жукасиком сплять собі. А Федь знову:

— Гав-гав! Гррр!

— Тю, — дивується дід і простує до груші.

Федь замовкає.

— Щось спати схотілося. Ляжу-но я отутечки, в холодку, — в голос міркує дід.

Тепер уже до вечора доведеться сидіти на груші.. А клятий сучок так і в'їдається, так і в'їдається.

— Я не бу-у-уду, — заводить жалібно Федь. — Я вимету сіни.

Дід ніби й не чує.

— Я й біля ґанку позамітаю, — гуде з груші, піддобрюючись, Федь, Дід Ульян мовчки дибуляє до хати. А Федь миттю злазить з груші й береться до віника.

СКЛАДАЙМО ПОЖЕРТВИ НА БУДОВУ МУЗЕЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

В місяці грудні минуло два роки, як Рада Музейної Фундації проголосила в журналі „Промінь" кампанію за фондами на будову Музею.

За цей час на будівельний фонд від відділів СУК та поодиноких осіб жертводавців вплинуло $15,200.00. Це гарна сума. Але щоб здійснити наші пляни та ухвали З'їздів Союзу Українок Канади, то мусимо прискорити збірку до тієї міри, щоб в 50-ліття існування Союзу Українок Канади (а це 1976 р.) наш Музей був влаштований у величавім будинку.

Наше жіноцтво зорганізоване в СУК. своєю мозольною працею, чи не найбільш причинилося до розвою нашого церковно-громадського життя. І так виникли наші Церкви, Народні Доми, Інститути — а Музей Союзу Українок Канади, стане в майбутності свідком нашої історії в найбільш демократичній країні світу — в Канаді.

Кожну пожертву на будову Музею, можна використати при обчислюванні доходового податку (income tax exemption). Пожертви виписувати так:

U. W. A. C. Museum Foundation Fund
c/o Ukrainian Arts & Crafts Museum
1240 — Temperance St.
Saskatoon, Sask., Sanada.
S7N 0P1.

За Раду Музейної Фундації
Соня Стратійчук

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ НА ФУНДАЦІЮ
від 1-го листопада до 1-го грудня, 1972 р.

$530.00 — Відділ ім. О. Кобилянської — Саскатун, Саск.

По $100.00 — Відділ ім. Св. Ольги — Вернон, Б.К., Відділ ім. Св. Княгині Ольги — Торонто, пані Докія Черевик — Вінніпеґ, пані Василина Залещук — Саскатун.

По $50.00 — Відділ ім. Лесі Українки — Брентфорд, Онт., панна Теодора Гаврисишин — Вінніпеґ, Молодший відділ СУМК — Саскатун.

По $25.00 — Пан Ю. Р. Лакуста — Ст. Кетеринс, Онт.

По $15.00 — Пані Марія Симчич — Вінніпеґ, пані Ольга Завісляк — Вінніпеґ.

По $10.00 — Добр. Ю. Лучак — Вінніпеґ.

ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ
у Норт Бетлфорд, Саск.
б а ж а є:
редакції і працівницям „Променя", Централі Союзу Українок Канади, членкиням-піонеркам, членкиням відділів і всім тим, що піддержують працю Союзу
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!
С. Харко голова **М. Гарасимів,** секр.

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

Відділ ім. Доньки України в Тандер Бей, Онт. складає нев'янучий вінок на свіжу могилу матері наших довголітніх членок — Анни Пуляк і Марії Паробій, бл. п. Еви Венґер, яка упокоїлась 27-го серпня 1972 року і складає на прес. фонд журнала „Промінь" $10.00.

За відділ І. Яремчук, касирка.

— — — — —

В незабутню пам'ять моєї родини:

Сина, бл. п. Василя Ґаби, пілота-офіцера навіґейтора, який загинв під час другої світової війни в Англії, 5-го березня 1945 року;

світлої пам'яті сина Мирона-Михайла Ґаби, який упокоївся 4-го липня 1965 року;

у другу річницю смерти мого найдорожчого мужа, бл. п. Стефана Ґаби, який упокоївся 27-го вересня 1971 року;

і на свіжу могилу моєї одинокої розради, дорогої донечки бл. п. Анни Леоніди Йонки, яка по довгій недузі відійшла від нас при кінці м. липня цього 1972 року — в їх світлу пам'ять складаю $20.00 на журнал „Промінь".

Мати і дружина Гафія Ґаба-Токарева,
Торонто.

В пам'ять Михайла Палідвора

У першу річницю смерти нашого незабутнього приятеля, бл. п. Михайла Палідвора, який упокоївся дня 6-го листопада 1971 року, в його світлу пам'ять складаємо $10.00 на фонд журнала „Промінь" як нев'янучий вінок на могилу Покійного.

Орест і Ольга Заставні, Кадворт, Саск.

— — — — —

Складаю в'язанку квітів в пам'ять моєї незабутньої любої доні, бл. п. Анни, яка упокоїлась у так молодому віці у Лос Анджелес, Кал. Хай американська земля буде їй легкою. На журнал „Промінь" засилаю $5.00.

П. і Александра Войчук, Келовна, Б.К.

— — — —

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Якова Михайлюка, батька нашої доброї членки Стефанії Шпитковської складаємо на прес. фонд „Променя" $15.00 від нашого т-ві відділу ім. Кн. Ольги в Ґрімзбі.

Висловлюємо щире співчуття пані Шпитковській і всій родині по втраті батька, дідуся, а пані Михайлюк по втраті мужа.

За відділ ім. Кн. Ольги,
Теофіля Д. Лиса

ЗВІТ ПРОВІНЦІЙНОГО З'ЇЗДУ СХІДНОЇ КАНАДИ

34-тий Провінційний З'їзд складових організацій СУК, ТУС, СУМК, на Східну Канаду, відбувся в днях 6, 7, 8 та 9-го жовтня 1972 при Соборі св. Володимира, Гамільтон, Онт.

З'їзд розпочався реєстрацією учасників в п'ятницю ввечорі. З'їзд відкрив голова СУС на Східну Канаду, п. Богдан Радиш. Отець мітрат В. Федак провів молитву і зачитав привітальне слово Архиепископа Владики Михаїла. Відтак, поодинокі організації розійшлися на окремі сесії.

До резолюційної комісії добрано Дарку Бродгед і пані Галю Сенишин, номінаційна комісія, яку обрано на засіданні Східної Екзекутиви пань: Р. Стефанович, А. Кіт, І. Іваночко. Опісля було проведено хвилину мовчанки за померлих членок СУК.

Голова, пані М. Телега привітала голову Союзу Українок Канади, пані Л. Івасюк і бувшу голову Союзу Українок, пані М. Ткачук та учасників з'їзду. У своїм теплім привіті, пані Телега закликала молоду генерацію жінок, щоб ставали в ряди Союзу Українок Канади, бо „Від вас залежить збереження української мови, культури: творити її, плекати і передавати наступним поколінням. Мова має дві функції — комунікація і збереження культури нашого життя".

Привіт від центральної управи склала пані Л. Івасюк, в якім підкреслила, що хоч ми всі далеко від централі, через наші відділи ви відчуваємо той зв'язок — одні з одними. Голова сказала, що велику увагу ми повинні класти на українські школи, курси при церквах, середніх школах та університетах. Вчитись треба не лишень дітям але і батькам. Треба, щоб цікавились ширшим світом, багато вчились і взагалі працювали над собою.

Пані М. Пасієка, як голова, передала привіт від відділу ім. Лесі Українки в Гамільтоні. Звіти діяльности урядниць Східної Екзекутиви були надруковані та вручені делегатам. На внесок пані Логин і пані Степанюк, протокол минулорічного з'їзду було затверджено з поправками. Слідували привіти делегатів — привіти передавали письмовою формою, а пані М. Телега, голова і пресідниця з'їзду, представила кожну делегатку.

Привіти, що їх склали відділи: Лесі Українки, Гамільтон — М. Пасієка; Кн. Ольги, Торонто — Т. Копел; Лесі Українки, Виндзор — Костинюк; Лесі Українки, Брентфорд — О. Гринків; Лесі Українки, Оттава — Е. Заячковська; Лесі Українки, Ст. Кетеренс — Т. Дем'яненко; Софії Русової, Лонґ Бренч — Г. Слюзар; Кн. Ольги, Лондон — С. Степанюк; св. Анни, Скарборо — Е. Павлик Кн. Ольги, Ґримзбі — Т. Лиса; Тризуб, Торонто — К. Микитюк.

Писемні привіти: Г. Барвінок, Монтреал; Кн. Ольга, Лашін, Кв.; Доньки Українки, Монтреал. Особисту пожертву склала пані А. Троян. Зібрано на організаційний фонд — $210.00. Від Музейної Фундації, пані А. Токарик зробила заклик, щоб членки старалися підтримувати Музейну Фундацію. Дальше говорила пані М. Ткачук з Саскатуну на цю саму тему.

Слідував звіт номінаційної комісії, що його подала пані І. Іваночко. Провінційна Екзекутива СУК на 1973 рік перевибрана з малими змінами: голова — Мирослава Телега, уст. голова — Орися Сушко, 1-ша заст. голови

Управа Східньої Екзекутиви Союзу Українок в 1970-71 і 1971—72 р.р. Перший ряд зліва направо: І. Заячковська — 3-тя заст. голови, І. Іваночко — рек. секр., В. Костинюк — 1-ша заст. голови, М. Телега — голова, О. Сушко — уст. голова, І. Римар — кор. секр., М. Вахна — касирка, І. Вахна — голова Комітету Мистецтва і Музею; другий ряд: Е. Паркс — контр. комісія, добр. П. Федак — член музею, Е. Степова — рефер. „Променя", К. Микитюк — 2-га заст. голови, О. Степова-Куць, рефер. молодших СУМК., А. Момотюк — контр. ком., А. Кіт — член Музею, Г. Мельник — рефер. освіти, А. Каліщук — член музею, М. Іванець — орган. референтка.

— Веронія Костинюк, 2-га заст. голови — Галя Слюзар, 3-тя заст. голови — Оля Куч, рекордова секретарка — Анна Букса, кореспонденційна секретарка — Іванна Римар, касирка — Марія Вахна. Контрольна Комісія — пані Анна Момотюк, пані Марія Ґургула, пані Емілія Пакс

Референтки: Шкільництва — пані Оля Гамара, організаційна — пані Марія Іванець, культурно-освітна — пані Галя Мельник, журнал „Промінь" — пані Емілія Степова, молодший СУМК — пані Оля Куч, Інститут св. Володимира — пані Клавдія Микитюк.

Управа Торонтонського Музею: голова — пані Іванна Вахна, заст. голови — пані Маланія Буряник, рекордова секретарка — пані Розалія Стефанович, касирка — пані Доця Мандзюк, членки — пані О. Смильська, пані О. Сушко, пані М. Іванець, пані Е. Степова, пані А. Кіт, пані А. Каліщук, пані Д. Телюк і пані Пасерб.

Цього року складові організації СУС на Сході Канади рішили мати більше спільної програми, щоб дати нагоду разом СУК, ТУС і СУМК вирішувати справи, які спільні нам усім. Тому вирішали програму таку: 1. Шкільництво — референував д-р П. Смильський, 2. Культурний розвиток: Мистецтво—референувала пані А. Троян, Музей — референувала пані І. Вахна, 3. Зовнішні зв'язки — референував п. Я. Лозовчук, 4. Україна і українські поселення поза Україною — референував п. Б. Панчук, 5. Внутрішній організаційний розвиток і добробут нашого членства — референував п. Т. Сенчук.

До кожної ділянки були призначені 5 делеґатів від кожного відділу. Поза це, всі присутні мали нагоду брати участь в будь-котрій ділянці, яка цікавила. Цим способом не було повторення резолюцій, а найважніше, дано нагоду молодшим і старшим разом обмінюватись думками. Резолюційні комісії СУК, ТУС і СУМК, разом вкладали резолюції, які будуть поміщені пізніше. Ввечорі відбулася сумківська забава.

В неділю, 8-го жовтня, по Святій Літургії, слідував молебень за здоров'я членок СУК. Відтак всі перейшли до соборної залі на бенкет. Програму бенкету перепроваджував п. Е. Федак, голова з'їздового комітету. При обіді були привіти від голови соборної громади, п. І. Кубрака і меєра міста Гамільтону, п. Копса. Головну промову виголосила голова Союзу Українок Канади, пані Л. Івасюк. Голову організації представила пані М. Телеґа. Тема доповіді була „Наші завдання в теперішний час". Відтак, голова СУС на Сході Канади, п. Б. Радиш покликав адв. Т. Гуменюка і д-ра П. Смильського — представників Інституту св. Володимира. В своїм апелі за фондами, вони, як радісний примір, передали документ, що сплатили довг на дві хаті коло інституту в сумі $3.000.

Головна сесія складових організацій СУК, ТУС і СУМК відбулася о 3.30 по полудні в авдиторії св. Володимира. Голова СУС на Східну Канаду, п. Радиш відкрив загальну сесію і прочитав привіти від п. Василя Авраменка, від головного представництва УНРади і від місцевого відділу УНРади, Гамільтон. Відтак вибрано пана Я. Балана председником дальшої сесії. Секретарювали: пані І. Римар і п. І. Кубрик. Пан Мартин Зип, голова крайової управи СУМК, передав привіт від централі СУС і СУМК. Протокол з минувшого року з'їзду прочитала пані І. Іваночко. Звіт від Інституту св. Володимира прочитав п. В. Керелюк.

Пропозицію рекомендованих резолюцій переводив голова резолюційної комісії п. Ярослав Лозовчук.

І. Римар і **І. Іваночко** — секретарки З'їзду

ОКРУЖНИЙ З'ЇЗД В ОВКБОРН, МАН.

Заходом Провінційної Екзекутиви Союзу Українок в та при помочі місцевого відділу ім. Лесі Українки відбувся окружний з'їзд в Овкборн 24-го вересня 1972 року.

З'їзд почався Богослуженням у місцевій церкві св. Володимира, яке відправив о. Михайло Сокирка. Після Богослуження відбулася панахида за померлих членок. По Службі Божій відбувся спільний обід в Українськім Народнім Домі — обід приготовили членки відділу.

Після обіду членки і гості мали нагоду оглянути вишивки, що їх принесли членки відділів з Овкборну, Мензі і Росборну. Програму з'їзду відкрила предсідниця пані Марія Андрейчук. Так молодший відділ СУМК відспівав, „Отче наш", під управою пані Михайліни Чвалюк.

Пані Марія Андрейчук привітала гостей і покликала голову пані Анстазію Грицак до привіту. Пані Грицак насамперед вшанувала гостей :пані Марію Білоус і пані Марію Мандзюк корсажем і склала щирий привіт. Слідували привіти: від Українського Народнього Дому вітав з'їзд його голова, пані Шовдра — від відділу ім. Л. Українки з Давфину, пані Мірта Друль — з відділу ім. Л. Українки у Мензі, пані А. Бельбас — від відділу ім. Л. Українки з Розборну.

Слідувала промова о. Михайла Сокирки. Привітавши з'їзд та його учасників, о. Сокирка підніс вартість жіночої організації, зокрема звернув увагу, що помимо сучасних обставин не вільно упадати на дусі, а навпаки треба посилювати працю. Як наприклад вказав на те, то за час його короткого побуту в Овкборн відбулось багато корисної і успішної праці — недільна школа згуртувала першого року 150 дітей, другого 125. Зорганізовано успішну літню оселю „Січ", в якій перебуває літньою порою гарне число українських дітей — в цій праці велику поміч подали членки відділу. Радив, щоб батьки старалися зорганізувати відділ ТУС, і щоб не лише жінки, а й чоловіки працювали.

Від Провінційної Екзекути Союзу Українок в Манітобі промовляла голова Марія Білоус. Вона висловила признання членкам відділу за поміч в організуванні окружного з'їзду, особливо звернула увагу на взірцеву працю молодечої організації СУМК, — сумківці Овкборну здобули були дві нагороди на крайовім з'їзді в Саскатуні та будуть виступати на телівізії — це для нас всіх неаби-який кредит. Склала подяку пані Андрейчук за те, що вона згодилась бути предсідницею з'їзду. Говорила також про виставу вишивок, просила піддержувати стипендії та складати пожертви на Рідношкільну Фундацію ім. В. Сарчука. Говорила також про кампанію за новими передплатниками на журнал „Промінь", та проект Центрального Музею Союзу Українок Канади.

Після концертової точки — маленька Савеля Ковальчук відспівала „Ой у саду, саду", промовляла заступниця голови Пров. Екзекутиви Марія Мандзюк. Темою її промови була — „Від чого залежить успіх т-ва" — по цій лінії пані Мандзюк підкреслила такі чинники:

віри у свої сили, віри у свій нарід, розважність, вирозуміння, толерантність, свідомість своїх обов'язків і кооперація. Розгорнувши по цій лінії свою доповідь, вказала на нашу відзнаку смолоскип, який освітлює нам дорогу до наших ідеалів.

Відбулись ще коротки дискусії не тему молоді, рідної школи та виховної роботи взагалі.

На закінчення з'їзду пані: Михайліна Чвалюк і Анна Боклащук відспівали „Така її доля".

На орган. фонд склали по $5.00 — відділи: Л. Українки в Давфині, Л. Українки в Овкборн, Л. Українки в Розборні, пані: Мих. Чвалюк і Наталя Пелешок — обі з Мензі.

По $2.00 — пані: Шовдра, Анаст. Грицак, Василина Піць, Марія Бородій, Настя Друль, Филис Курчаба, Марія Білоус, Марія Мандзюк, Марія Чвалюк, К. Самець, Юська Друль, Марія Андрейчук, Анна Боклащук, Ґеня Матієшин.

По $1.00 — Юзефа Лазарук, Юзефа Друль, Анна Матієшин і Франка Бойчук.

Анна Боклащук і **Ґеня Матієшин**, секр.

З нагоди Різдва Христового і на спомин мого незабутнього мужа, священослужителя блаженної пам'яті о. Петра Стефюка у четверті роковини його відходу замість вінка засилаю $5.00 на журнал „Промінь".

Дружвна Михайліна Стефанюк,
Толстой, Ман.

— — — —

Складаємо нев'янучий вінок $5.00 на журнал „Промінь" в пам'ять бл. п. Івана Грицюка, який відійшов у вічність 24-го листопада, муж Парані Грицюк, членки відділу у Келґарі, якій висловлюємо глибоке співчуття.

Покійному Іванові вічна пам'ять.

За відділ О. Басарабової в Келгарі
Ґеня Микитяк, секр.

— — — —

У світлу пам'ять мого дорого брата Тимофія Ленько, який загинув у війні 1918 році 18 літнім юнаком, в його світлу пам'ять складаю замість вінка $5.00 на журнал „Промінь".

Олекса Ленько, Канора, Саск.

— — — —

Хай ніколи не будуть забуті ті, що віддавали свій труд народнім справам. Тож складаю нев'янучий вінок в пам'ять моєї приятельки, бувшої голови Союзу Українок Канади, бл. п. Анастасії Рурик, яка відійшла у вічність 30 жовтня 1970 року в її світлу пам'ять складаю $5.00 на журнал „Промінь".

А. Чабан, Торонто

— — — —

На свіжу могилу бл. п. Марії Саганюк, яка упокоїлася 2-го листопада 1972 р., й яка довгі роки належала до жіночого т-ва в Ту Гилс, Алта, та щиро працювала, відділ ім. Лесі Українки складає нев'янучий вінок і засилає $10.00 на журнал „Промінь". Родині покійної Марії висловлюємо глибоке співчуття. Спи дорога Членко, хай канадійська земля буде тобі легкою.

За відділ ім. Л. Українки в Ту Гилс,
Марія Андріящук, секр.

— — — —

Складаю нев'янучий вінок на свіжу могилу моєї дорогої сестрінки бл. п. Елис Люби Васильців, яка упокоїлась в Саскатуні 19-го серпня 1972 року, проживши 56 років в її світлу пам'ять засилаю $5.00 на журнал „Промінь".

Павліна Клюкевич, Ванкувер, Б.К.

— — — —

У незабутню пам'ять мого дорого тата, бл. п. Николая Ілька, який відійшов у вічність 30-го січня 1950 року, засилаю $20.00 на журнал „Промінь".

Марія Вавринюк, Едмонтон

В роковини смерти мого дорогого мужа бл. п. Юрка Трояна, який упокоївся 11 січня 1972 року, в його світлу пам'ять складаю на нев'янучий вінок $5.00 на журнал „Промінь". Вічна йому пам'ять!

Дружина Ольга Троян, Саскатун

— — — —

На нев'янучий вінок в пам'ять моїх дорогих родичів піонерів бл. п. Христини і Василя Ґабори. Мама упокоїлася 1964 року, а тато 1939. В їх світлу пам'ять складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Вічна їм пам'ять.

Анастасія Кіщук, Саскатун

— — — —

На свіжу могилу нашої дорогої мами і бабуні, бл. п. Параскевії Гарасимів, яка упокоїлась 1-го версня 1972 в шпиталі у Виндзор, Онт., складаємо нев'янучий вінок і засилаємо $15.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

Родина Гарасимів, Виндзор

— — — —

У другу річницю смерти дорого мужа, батька і дідуся, бл. п. Петра Мороза, який упокоївся 27-го лютого 1971 р., в його світлу пам'ять замість квітів засилаю $5.00 на журнал „Промінь".

Дружина Анна Мороз, Брентфорд

— — — —

У четверті роковини смерти моєї дорогої приятельки, бл. п. Марії Колодій, яка відійшла у вічність в листопаді 1972 року в Торонті, в її світлу пам'ять складаю $5.00 на журнал „Промінь".

Марія Іванець, Брентфорд.

— — — —

Складаємо нев'янучий вінок з найкращих квітів у пам'ять нашої ніколи незабутої дочки і мами, бл. п. Ярослави Цюпик, яка будучи приватною еекретаркою Джона Мунро, згинула в автомобілевім випадку в Оттаві 1969 року в м. грудні, в її пам'ять складаємо $20.00 на журнал „Промінь". Шанують світлу пам'ять нашої голубки Ярослави її діти — Роман, Галя і Люба, брат Богдан, сестри — Оля і Леся, мама і тато.

Мама і тато Т. Світальські, Вегревил.

— — — —

У першу річницю смерти нашої дорогої мами, бл. п. Євдокії Богач, яка упокоїлась 27-го лютого 1972 року в Принс Альберт, Саск., замість в'язанки квітів на її могилу складаємо $10.00 на журнал „Промінь".

Дочки: Марія Палідвор, Зеновія Давискиба, Зося Семчук і син Богдан.

Громадська і родинна хроніка

ПРАЦЯ У ВІДДІЛІ ІМ. СВ. ОЛЬГИ

Вернон, Б.К.

Проминули літні вакації і праця у відділі з осіннім сезоном продовжується з великим захопленням. Членки приготовлялись до осіннього базару церковної громади, який відбувся в місцевім Народнім Домі 21-го жовтня. Тут членки також подавали вечерю з українських страв, як також випродаж домашнього печива, ручних робіт різних вишивок і народного мистецтва.

На 28 жовтня відділ брав участь у чаєві, що його улаштувала місцева Жіноча Рада, до якої належить наш відділ. Такий чай місцева Жіноча Рада улаштовує раз у рік і на нім вшановує голів організації, які до неї належать. І цього року кожна організація мала виставку, яка зображувала цілі і завдання кожної.

У нашій виставці був виставлений потрет поетеси Лесі Українки, прибраний рушниками, як також українські вишивки на суконках, подушках, обрусах та інше; музейні експонати з народного мистецтва, писанки. Пояснення до виставки і про цілі та працю нашого відділу виконала пані Настуня Микитюк, а допомагала з виставкою пані Марія Михайлюк.

У неділю, 12-го листопада, відбулося Свято Книжки у приміщенні церковної залі. Зараз по Богослуженні і по молитві, яку провів о. О. Рибалка всі засіли до смачної перекуски. Після цього голова відділу П. Кіндрачук покликала пані Н. Мицюк до вступного слова.

Читання сміховинок виконала Олена Демко. Іван і Петро Демки прочитали „Розмова". Пані Марія Михайлюк виголосила доповідь, яка відповідала святі „Значення книжки". При цім було заслухано два звіти, один — Павліна Кіндрачук з провінційного з'їзду Союзу Українок з Ванкувері, а п. Василь Гакман з Західньої Епархії в Едмонтоні. Кінцеве слово виголосив о. О. Рибалка, яким склав подяку всім учасникам свята. Імпрезу закінчено молитвою. Членки оглядали книжки, журнали „Промінь", „Сумківець", як також інші часописи, якими був прибраний стіл.

Тому, що наш відділ високо оцінює журнал „Промінь" і що членки знаходять його дуже цікавим, ми бажаємо журналові найкращих дальших успіхів та залучуємо жертву в сумі $50.00.

Павліна Кіндрачук,
культ.-освітня референтка

В ДЕНЬ УРОДИН

Пані Марія Саїк

В суботу, 18-го листопада, добрі приятельки зійшлися в домі пані Марії Саїк, щоб належно відсвяткувати її 70-ті роковини. Пані Софія Гриник коротко переповіла про довголітну працю, яку ювілятка присвятила в користь Церкви і відділу.

Пані Саїк є одною із наших перших членок, бо вписалася в членство в першому році заснування відділу і впродовж 46-ти років постійно працює в ньому. Виконувала вона різноманітну працю: будучи доброю аматоркою, вона роками очолювала Драматичний Комітет а й сама брала участь у виставах на сцені; довгі роки співала в церковному хорі, а також ходила колядувати. Очолювала комітети „Тег Дей", на якім проводила збірки на різні пекучі громадські потреби. Року 1930 була заступницею відділу, а 1933 року вибрано її головою. В тих роках вона віддала себе всецілo для того, щоб пожвавити діяльність і піднести культурний рівень відділу.

В обсяг її поважної діяльности входить очолювання ось таких комітетів: воєнного і повоєнного, Червоного Хреста, базарового, соціяльного, освітно-культурного, відвідин хворих, церковного, добродійного, місячного ,а деколи виконувала обов'язки господині. До цього, вона працювала також як членка різних комітетів, наприклад, в ювілейному, а кілька років була членом контрольної комісії.

Року 1951, на ювілейному святі відділу, пані Саїк була вшанована як почесна членка і отримала особливу грамоту й відзнаку.

У повищій праці, щиро й радо допомагав її покійний муж, бл. п. Григорій Саїк. Обидві їхні доні учащали до недільної і української шкіл та брали участь у хорі та в відділі СУМК. Старша, Роза, є членкою нашого відділу.

Від приявних приятельок, пані Марія Мендрик вручила ювілятці скромний дарунок на милий спомин, а дочки угостили всіх смачною перекускою.

З цієї нагоди дочки, пані Роза Кей і пані Вікторія Галл, зложили на пресовий фонд „Променя" пожертву в сумі 10.00 дол.

Приятелька.

ВІДЗНАЧИЛИ 10 РОКІВ НАСТОЯТЕЛЬСТВА о. ДЕБРИНА В ЛОНДОНІ, ОНТ.

В неділю, 24. IX. 72 р. по пол., Українська Православна Громада в Лондоні Онт., спільно з місцевим відділом ім. Кн. Ольги Союзу Українок Канади врядила в своїй парафіяльній залі ювілейне прийняття своєму настоятелі о. Миколі Дебрину й добр. Катерині, з нагоди 10-ліття їхньої праці в громаді. Для цього, заходом голов повищих управ, п. А. Співака й пані В. Новицької було приготовлено гарну вечерю з численною участю громадян і гостей.

При вході до залі отця й добродійка, зібране громадянство стрінуло гучними оплесками; а п. А. Співак від імені всієї громади привітав їх з нагоди 10-ліття їхньої витривалої й доброї праці в громаді: священнослужіння й душпастирства о. Миколи в Церкві, виховної праці з молоддю, їхнього учительства в Рідній і Недільній школах, співпраці з управами й діяльністю жі-

ноцтва, тощо, все це для добра громади й на славу Української Православної Церкви. Після цього ювілят вітали многоліттям. ,

По молитві й вечері, господар вечора, п. Ф. Подопригора, у свою чергу, вітаючи о. Миколу й добродійку й висвітлюючи їхню 10-літну працю в громаді вказав на особливі обставини нашої молодої ще громади, з різнородністю її членства щодо походження поглядів на звичаї й обряди, тощо. Злагіднити, і звести до спільного знаменника ці різниці — це вже мистецтво, яке вимагає тактовности, вміння й терпіння. Це все о. М. Дебрин, як настоятель громади проявив, в чім і суть його й пані добродійки заслуг, головно під час будови нової Церкви. Тут слід ще згадати, що за такі ж заслуги в 1966. р. о. Миколу нагороджено грамотою троста, як рівного з найбільшими жертводавцями громади. Цій же жертвенності й співпраці о. Миколи з управами завдячується побудова — впродовж цього 10-ліття — нової Церкви й резиденції, сплата моргечу як і розбудова громадського життя в усіх його секторах. За це належиться їм щира подяка.

Наступно, пані Г. Володченко, як заступник голови громади піднесла о. Миколі й добродійці спільний подарунок від громади й жіночої організації Союзу Українок Канади, відділ у Лондоні — картину художника Бідняка й щиро привітала їх обоїх від членства всієї громади. Пані В. Новицька, голова управи жіноцтва, піднесла ювілейний торт, квіти для добродійки і складає привіт і подяку за їхню працю у відділі ім. Кн. Ольги. Дальше, в тому ж дусі, вітали отця й добродійку Дебринів: д-р Е. Рослицький, п. А. Степанюк, пані О. Співак, п. З. Блощинський, п. С. Коваленко, пані добродійка М. Магас з Торонта. Накінець, о. Микола подякував управам громади й відділові Союзу Українок Канади та всім присутним за вшанування його 10-літньої праці на церковній ниві в Лондоні, Онт.; також і добродійка подякувала від себе за відзначення й велику присутність парафіян.

З переведеної тут збірки на пресу 10 дол. приділено на „Промінь".

Імпрезу закінчено молитвою. Картина хай буде на згадку отцеві й добродійці Дебринам, а громаді хай дає Господь Бог проповідуваної отцем Миколою — єдности для її дальших чергових завдань і добра Української Православної Церкви.

Присутній Громадянин

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ П-ВА ЛУКИ і ТЕОДОРИ БОБРО

Ст. Катерінс, Онт.

Кожне щасливе подружжя зустрічає з великою радістю день свого 50-ліття. Такий милий і незабутній день — ювілей 50-річчя подружжя влаштували п-ву Луці і Теодорі Бобро їхні діти, близька родина і приятелі. Це була вдячність і подяка родичам, які виховали троє дітей — одного сина і дві дочки. В суботу, 11 листопада 1972 р. діти, внуки, родина та приятелі були присутні на Молебні в Українській Православній Церкві св. Юрія, який відслужили за здоров'я ювілятів о. Ф. Легенюк і о. Гліцький. При співі хору під керівництвом п. О. Мельничука. Після Молебня о. Ф. Легенюк привітав ювілятів та побажав їм всього добра, а зокрема кріпкого здоров'я. А також розповів про тернистий шлях, який пройшли в своїм житті Лука і Теодора Бобро, а також про ту працю, яку вони вложили, в розбудову церкви як при будові, так і при організації. Пані Бобро є довголітньою членкинею жіночого товариства Лесі Українки, а також була через довший час його секретаркою. Теодора співає понад 20 років у церковнім хорі, то й не дивно, що таке число приятелів і знайомих прийшли, щоб звеличати родинне свято. Ювілейне прийняття відбулося в парафіяльній залі, ювілят привітали хлібом і сіллю їхні внуки та вручили букет живих рож. Опісля господар цього свята запровадив ювілят за почесний стіл, що був прибраний квітами та ювілейним короваєм, отці провели молитву і після відспівання „Отче наш", та гучному „На многії літа" розпочалась вечеря.

Син Іван привітав родичів з їхнім 50-літнім ювілеєм і поросив інженера Віктора Кошарного переводити програмою. Господар зачитав поздоровлення, від Владики Михаїла, майора міста, та Федерального уряду з Оттави, а також від побратима з Філядельфії п-ва Розпутько, і багато приятелів і знайомих, і попросив о. Гліцького до привіту. Отець у своїому слові привітав ювілят і розказав про ті початкові часи, в яких приходилось ювілятам жити, працювати і виховувати дітей, а що ювіляти, як добрі християни не забували за громадські обов'язки, все дбали і дбають про церкву.

Григорій Кошарний рідний брат Теодори вітаючи ювілят побажав їм кріпкого здоров'я та многих літ життя. Також вітали ювілят голова громади п. Запичній і голова жіночого товариства пані Демяненко. Після привітів вручили ювілятам дорогі дарунки від дітей, внуків, родини та від присутніх гостей. Пані Бобро як взірцева членкиня жіночого товариства багато праці вложила для придбання церковних річей, так як вишивані хоругви, і речі для престолу, і бере живу участь в житті православної громади нашого міста.

Після вечері всі гості перейшли до танцювальної залі і забавлялися під звуки добірної музики до пізного вечора.

П-во Бобро народилися в селі Криштопівка на Дніпропетрівщині в Україні. Прибули до Канади до міста Ст. Кетеринс 1952 р. і замешкують до цього часу. Обидвоє вже на заслуженому відпочинку. Є в них троє дітей — син Іван, дочки, Аня і Люся і 9 онуків. Ювілятаи мають велику родину в Канаді та Америці, і всі були на цьому величавому святі, а також було дуже багато гостей з дальших та ближчих околиць: з Гамільтону, Торонта, Лондону, Ватерфорту, Бранфорту, Валенду, Ніягара Фалсу, Ст. Кетеріксу, Чикаго і ближчих околиць. Ювілятам бажаємо щастя, здоров'я на многі літа!!

Присутній.

СВЯТО ПОДЯКИ І КНИЖКИ
Ґрімзбі, Онт.

Заходом відділу ім. Кн. Ольги, дня 5 листопада 1972 року, було влаштоване свято Подяки і Книжки. Безпосередньо після Божественної Літургії, в парафіяльній залі відбувся обід з відповідною програмою. Цим святом наш відділ розпочав свою осінню працю, бо вже всі роботи в садах і на полях закінчені. Доказом цього, можна було бачити гарно вдекоровану залю, стиглими гарбузами і снопами кукурудзи, про що постарався пан П. Кухарчук.

Свято відкрив голова громади, пан Р. Шпитковський. Молитву провів настоятель о. Т. Міненко. Велика парафіяльна родина засіла за столи до спільного обіду. Всі були веселі, бо зустрілися з своїми близькими сусідами і весело при смачному обіді гуторили, а дехто може вперше зустрівся з своїм сусідом, але познайомився і теж весело розмовляв. Після обіду кілька теплих слів сказав пан Р. Шпитковський і попросив пані Л. Прокоменко, заст. голови жін. Т-ва, до проведення дальшої програми. Пані Л. Прокоменко в своєму слові склала щиру подяку всім, що в більшій чи меншій мірі причинилися до громадської праці і праці в жіночому Т-ві, впродовж 1972 року. Багато було зроблено, як в минулих роках, так і в цьому році і всім належить за це щира подяка. Я, в імені відділу — сказала Л. Прокоменко — всім щиро дякую і закликаю і надалі так щиро і віддано працювати, а наслідки — жниво є помітні на кожному кроці. Отець Міненко в своєму слові підкреслив важливість таких святкувань-обідів. Нам треба, якнайчастіше сходитися, щоб знайомитися і більше зживатися між собою, бути в тіснішому контакті, сказав о. Міненко. Приятельська щира розмова нам всім потрібна, для кращого співжиття та зрозуміння. Дякуймо ж Богові за всі ті добра, що Він нам посилає повсякчасно, а особливо в цей День Подяки.

Обід був приготований жіноцтвом під проводом господинь пань М. Шпитковської та М. Василечко.

Відтак пані Прокоменко проголосила розігравку книжки „Пісень Моїх Узори" — Ольги Третяк, яку на цю оказію подарувала пані Віра Ткаченко. Прихід з цієї книжки призначено на пресовий фонд журналу „Промінь". Розігравка принесла суму 14.00 дол. Книжку виграла пані П. Мельник.

Далі слідувала коротенька програма свята „Книжки". Добр. А. Міненко прочитала вірш-пролог до поеми „Мойсей" І. Франка. Молоденькі СУМКівки, М. і Н. Шпитковські, В. Прокоменко і Н. Шпитковська проспівали дві пісні — „Стоїть гора високая" і „Ой, що ж то за шум". Їхні милі голосочки просто чарували слухачів! Це, прийшла цього року зміна, старшим СУМКівкам. Старші дівчата, цього року від'їхали до великих міст, учитися, а їх замінили молодші. Святочний реферат — „Слово про книжку" виголосила пані М. Нечай. В своїй доповіді, пані Нечай розповіла нам, як повстали книжки. Скільки то всяких труднощів мали люди впродовж століть доки знайшли спосіб, щоб їх друкувати, зшивати і взагалі привести до порядку. Особливо матері, повинні стати прикладом для своїх дітей! Наша нива багата, кожний знайде собі книжку по своєму смаку і вподобі! Накінець, СУМКівки проспівали дуже гарну пісню „Прощання", а присутні нагородили їх оплесками. Кінцеве слово сказала добр. А. Міненко. Подякувала всім тим, що в будь-який спосіб причинилися до успішности цього Свята. Свято закінчилося молитвою.

А Міненко

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРИЧНОЇ І НАРОДНЬОЇ НОШІ В ЛОНДОНІ ОНТ.

Старанням відділу Союзу Українок в Лондоні, під головуванням пані В. Новицької, відбулася 12-го листопада 1972 р. успішна виставка історичної і народної ноші. Улаштована була також виставка народного ручного мистецтва, яку очолила добр. К. Дебрим. Ця імпреза відбулась в домівці „Український Центр".

Завданням цієї виставки, а в тім і нашого відділу було показати іншим національним мешканцям м. Лондону про наше історичне минуле. Велич його якраво відбивалась в історичній ноші. Про цю виставу було наперед проголошено почерез місцеве радіо і пресу і тому на виставу прибула численна публика. Показана була ноша з філії Музею Союзу Українок в Торонті під керівництвом голови пані Іванни Вахни.

Виставу офіційно відкрила голова Східньої Екзекутиви Союзу Українок у Виндзорі пані Мирослава Телега, яку представила пані С. Степанюк. Пані Телега пояснила ціль виставки, підкреслила працю, що її вкладає Союз Українок Канади при зорганізуванні музеїв і представила пані Орисю Сушко, з Гамільтону, коментаторку того вечора, як заслужену членку Союзу Українок Канади, яка багато праці вклала у розвиток музею.

Пані Сушко представила кожний модельований костюм, додаючи при тім історичні коментарі. Все це захоплювало публику. Кожна ноша говорила про славу історичних днів України, почавши від княгині Ольги до новіших часів.

Під час моделювання приграваля на піяно українські мелодії студентка Ганя Шульга. Після показу народніх строїв студенти українського клюбу при університеті в Лондоні протанцювали народні танки під керівництвом Р. Шліхти, голови клюбу. Програма переводилась в українській і англійській мовах.

Моделювали українські народні строї: Леся Шульга і Володимир Співак, пані:: Е. Слюзар, О. Винничук, Н. Абудова, Л. Зубрик, Н. Калюжна, Л. Сацан, Л. Матвіїв, М. Дубас, Ліля Тищенко і Юрко Степанюк.

Історичну ношу моделювали: Княгиню Ольгу — В. Новицька, князя Володимира — Ф. Королюк, короля Данила — В. Сніг, гетьмана І. Мазепу — Д. Слюзар, Мотрю Кочубеївну — Ліда Тищенко, Магдалину Мазепу — В. Калюжна, шляхтянку — Г. Жидовка, боярина Г. Перець, бояриню — О. Новосад, королеву Ярославну — М. Кирилюк, принцесу Евдокію — О. Ющенко, принцесу Либедь — Л. Проць.

При вступі зустрічали гостей О. Співак в гарній вишитій суконці і З. Гладко в українськім народнім строї.

Пані В. Новицька, голова відділу склала подяку всім учасникам — виконавцям і організаторам виставки та гостям — місцевим і з дальших місцевостей. На закінчення при чашці кави гості ділились враженнями дня. Місцева преса дуже прихильно оцінила імпрезу з відповідними світлинами.

С. Степанюк.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ЙОРКТОН, САСК.
Відділ ім. Олени Пчілки

Річні збори відділу відбулися 10-го грудня 1972 р. в Коронейшон Гол, де й закінчились святочною вечерею для членок та їх чоловіків. Слово до зібраних виголосив о. Н. Стеценко та голова громади п. Кусей.

Збори відкрила голова А. Ковалик і була предсідницею, секретаркою була пані Піць. Молитву провів о. Стеценко і вшановано пам'ять померлих членкинь; а останню бл. п. Марію Кошман.

Діяльність відділу: впродовж року відбулось 9 місячних зборів і 6 засідань заряду. Т-во начислює 92 членкині. Дві з них почесні. Членки заряду і комітети співпрацюють з церковною управою. Соціяльний комітет улаштовує для церковної громади Йорданську Вечерю, спільне свячене, храмовий обід, День Подяки. Цей комітет прислуговує на товариських чаях, як Великодний, осінній, членський, на якім прийнято 8 нових членок, а 2 відзначено за 25-річну приналежність.

Інша освітня праця: влаштовано роковини Лесі Українки, Олени Пчілки, Тараса Шевченка і Ольги Кобилянської. У відділі зберігаються речі музейної вартости — яких 95 експонатів в окремій шафі. Членкині причинились до умеблювання двох кімнат у „Вестерн Дивелопмент Музеї", взяли участь у відкритті та склали пожертви на Музейну Фундацію СУК.

Комітет займається поширюванням української вишивки, навчає печива пасок, бабок перед Великоднем. Молодь і членкині взяли участь у компетиції писання писанок.

Комітет шкільництва займається справами недільної і рідної школи; приготовляє з учнями програму на день св. Миколая (цього року відділ придбав гарний стрій для св. Миколая). З виступу учнів в концерті Шевченка, комітет придбав 12 книжок до шкільної бібліотеки. Відділ придбав прожектор для релігійних лекцій.

Відділ подав дітям сніданок після св. Причастя і заплатив за 8 учнів реєстрацію до оселі Тризуб. Навчання українських танців закінчено виступом і програмою на День Матері, а молодь зчленками комітету приймали гостей чаєм.

Майже на кожних зборах референтка читає з „Променя" цікаві уривки. Відділ передплачує журнал до шпиталю, а 27 членок передплачують для себе. Впродовж року відділ жертвував на прес. фонд журнала $35.00 а на святочні желання зібрано $184.45. До бібліотеки відділ придбав „На крилах пісень", „Український одяг", „Коротка історія козаччини".

Добр. комітет відвідував українських пацієнтів в шпиталі на Різдво, на Великдень і впродовж року записав квіти і картки побажань. З нагод подружніх ювілеїв нагороджуємо членкинь подарунками. Членки виготовили 17 похоронних перекусок, прийняття на 9 весіль і 3 бенкети, як також 4 перекуски на різні підприємства.

Сестриці дбають про справу церкви. Помальовано парафіяльну хату і куплено нові меблі, як також інші речі для потреби в церкві.

Відділ склав пожертви: на церкву — $1,500.00, добродійні фонди — $250.00, стипендія за українську мову — $50.00, для теолога — $100.00, рідній школі — $345.00.

У касі з 1971 року осталось — $1,510.62, приходи в 1972 року — $10,485.60, розходи — $8,564.67, в касі осталось $3,655.56.

Заряд відділу на 1973 рік: голова — Анна Ковалик, 1 заст. голови — Анна Кучерява, 2-га заст. голови — Анна Сірей, корес. секр. — добр. Ю. Стеценко, рекор. секр. Леся Піць, фінанс. секр. — Ливойна Вінтоник, касирка — Павліна Чабан, бібліотекарка — Вероня Трофанюк, реф. журнала „Промінь" — Павліна Семенюк. Контрольна комісія: Катерина Волощук, Марія Склярук, Марія Прокопчук.

Програмовий ком. — Анна Шинківська, Марія Гусяк, Агафія Равлюк, Розалія Стратійчук, СУМК — Піць і Білан. Членський — Марія Зетарук, Софія Ригуш. Відвідування хворих — А. Денисик, В. Трофанюк, А. Шинківська, А. Трофаненко, П. Гарвей, К. Курилюк, Т. Гнип, А. Клевчук. Шкільництва — добр. Стеценко. Соціяльний ком. — С. Воніотова, К. Курилюк, М. Королюк, М. Зетарук. Мистецтва — Д. Корбут, В. Трофанюк, М. Керелюк. Сестриці — А. Гишка, В. Трофанюк, П. Думка, А. Клевчук, М. Ілащук, А. Денисик, А. Равлюк, О. Стінка, А. Михальчук, А. Лис, К. Курилюк, М. Бортовей, К. Франко. Телефонічний — О. Копельчук, Д. Благут, С. Трофаненко, М. Прокопчук, М. Королюк, А. Оліник, А. Головка.

Леся Піць, рек. секр.

ВИТКОВ, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори відділу відбулися 4-го грудня 1972 р. в домі голови Гані Іванчук, яка відкрила збори молитвою і була предсідницею. Секретаркою була Ольга Волошин. Того вечора було дуже холодно надворі, однак 8 членок прибуло на збори.

Звіти діяльности відділу, що їх здавали членки заряду слідували в такім порядку: касирка Савеля Будзяк, сестриці — Марія Стокалко, контрольорок — Анна Іванчук. Голова Ганя Іванчук подякувала членкам за кооперацію, спеціяльно двом нашим старшим членкам — Марії Іванчук і Марії Стокалко, які ніколи не відмовлялися від роботи — помагали працею і порадами. Ще одна членка — Михаліна Гоян, яка вже третій рік у кріслі на колесах, яка піддержує нас, заохочує і каже, що хай і яке невеличке числом членок наше товариство, але як є охота і добра воля, то праця не трудна.

Впродовж року відбулось 5 місячних зборів. Перед Великоднем улаштували випродаж Великодного печива в Норт Бетлфорді. День Батька відсвяткували по Богослуженні чаєм і перекускою. На храмове свято і проводи приготовили обід і пущення відбули пироговою вечерою. До кухні відділ покупив потрібні речі і закупили білети на короля СУМК під час з'їзду. Купували квіти і висилали побажання хворим у шпиталі.

Відділ клав пожертви на такі цілі: на місцеву церкву — $42.00, на Народній Дім — $360.00, СУМК — $5.00, Інтитут П. Могили — $100.00, орган. фонд — $10.00, „Промінь" — $10.00, Музейний Фонд — $25.00.

З 1971 року осталось в касі 1,048,96 дол., приходи в 1972 році — $1,408,65, розходи — $1,169.85, в касі осталось — $1,287.76.

Заряд відділу той самий, що минулого року: голова — Ганя Іванчук, заст. голови — Марія Стокалко, секретарка — Ольга Волошин, касирка

— Савеля Бузяк. Контрольна комісія — Галя Олексюк, Анна П. Іванчук, Галя Стокалко.

Ольга Волошин, секр.

МАЗЕПА, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори Жін. Тов. ім. О. Кобилянської відбулись 9-го листопада 1972 року у Народнім домі.

Збори відкрила голова Адріянна Ягольницька молитвою „Царю Небесний" і хвилинною мовчанкою у честь і пошану відійшовшим матерям, членкиням і воякам. Предсідницею зборів була О. Маковецька. Слідували звіти зарядів. Голова у своїм слові склала щиросердечну подяку всім членкиням за їх так гарну кооперацію впродовж року у товаристві.

За рік рік відбулось 11 місячних зборів — одне засідання заряду — на зборах читали обіжники і цікаві статті з „Променя".

Діяльність за рік: членкині приготовили і видали храмовий обід та осінню вечерю. Улаштували роковини Шевченка, День Матері та проводи. Мали продаж печева. День Подяки, пущення, бінго, давали перекуски — також видали дві перекуски по похоронах.

По кожнім Богослуженню місцевий парох займається недільною школою з дітьми.

Заряд на 1973 рік: голова — Катерина Король, заст. голови — Адріянна Ягольницька, рек і кореспонденційна секр. — Ольга Маковська, касирка — Аделя Ойстрик, фін. сек. — Мілька Киба, референтка журнала „Промінь" — Катерина Корній, контрольори — Дора Андрусяк, Катерина Корній, програмовий комітет — Іванна Завісляк, Марлін Король і Савеля Король, господині — Ліна Король, Дорис Маковська і Вікторія Король. представниця до оселі „Тризуб" — Дорис Маковська.

З року 1971-го осталось в касі — $604.29, приходи у 1972-му році — $1,511.33, розхід у 1972-му році — $1,055. 76, у касі осталось—$1,059.86.

Товариство жертвувало на такі цілі: на церкву — $300.00, на Народний дім — $100.00, на Колегію св. Андрея — $25.00 Музейну фундацію — Союзу Українок — $25.00, Оселю „Тризуб" — $25.00, на добродійні канадійські організації — $25.00.

Жіноче товариство бажає журналові „Промінь" і його редакторці Наталії Когуській всього найкращого і доброго успіху на цей рік і надальше

Ольга Маковська, секретарка

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори відділу відбулись 6-го грудня 1972 року в залі Українського Народнього Дому. Збори відкрила голова пані Р. Стрембіцька. Хвилиною мовчанки вшановано померших членок. Секретаркою зборів була М. Паламарик.

Слідували звіти, що їх здавали членки управи відділу: голова, секретарка і касирка та комітети. Ці звіти становили виказ діяльности відділу впродовж року, яка була досить велика і корисна: місячних зборів відбулось 11. Відділ опікується українською та недільною школою, лекціями українських танків, на які вчащає коло 40 учнів.

Заходами відділу відбулись такі національна свята: роковини Шевченка, Свято Державности, День Матері, 30-ліття з дня смерти О. Кобилянської, Свято Книжки і роковини Лесі Українки

Членки відділу приготовляли весільні вечері, похоронні обіди та перекуски і бенкети для різних клюбів. Приготовили Йорданську Святу Вечерю для членів та їх родин, відвідували членів з колядою, помагали у збірках на Червоний Хрест. Кожного місяця членки відділу приготовляють і видають вечерю для Лайонс Клюбу. Добродійний комітет відвідує хворих у шпиталі і дома. Членки відділу приготовили обі під час Полевої Служби Божої, яку округ відбуває щороку. Тут продаються білети на вибір королеви, якою цього року зістала Лариса Лобай. З великим успіхом відбувся осінній базар. Улаштовано випродаж вишивок. Членки відділу дали сумківцям лекції писання писанок та навчання церковного співу і колядок. Ми гостили членок провін. екзекутиви з Едмонтону, які відвідали нам відділ. Управа відділу вручує ложечку з відзнакою для членки, яка впродовж року була присутня на кожних зборах. На наших місячних зборах ми прочитуємо всі обіжники і листи, які приходять з централі Союзу Українок Канади.

Ми започаткували архів — все що появляється в пресі про наш відділ. Під сумківського провін. спортового збору „Кирлінг бонспіел" ми гостили молодь обідом.

Пожертви, що їх склав наш відділ: сумківцям — $40.00 на їх працю, на журнал „Промінь" — $20.00, на орг. фонд $10.00, на місцеву церкву — $544.00, на Народний Дім — $1,278.75, стипендійний фонд—$9.00, до місцевої школи — $45.00, на „Нирсінг Говм" — $50.00, Місцеве Сільськогосподарське Т-во $200.00, на місцевій спортовий клюб—$100.00.

З року 1971 осталось в касі — $2,783.50, приходи в 1972 році — $7,620.83, розходи — $3,778.98, у касі лишилось $6,625.35.

Заряд відділу на 1973 рік: голова —Є. Рошко, заст. голови—Д. Слемко, секр. — М. Рацой, касирка — П. Садова. Референтки: журнала — М. Кокотайло, освіти — добр. Греділь, куховарські книжки — Т. Тивонюк, кореспондент. секретарка до „Променя" — К. Півовар, до англ. преси — Ґ. Палилик. Контрольна комісія — М. Євасюк, Л. Білей і А. Макаренко. Відділ засилає журналові „Промінь" та його редакторці найкращих успіхів.

Марія Паламарик, секр.

НИПАВИН, САСК.
Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори нашого відділу відбулись 2-го листопада, 1972 року в Народнім Домі. Предсідницею зборів була Маруся Григор, секретаркою Павліна Юзва. Слідували звіти з діяльности відділу, які виявили успішну працю впродовж цілого року. До т-ва вступила нова членка — добр. Орися Лакуста.

Діяльність відділу. Впродовж року відбулось 9 місячних зборів. Членки т-ва приготовляли бенкети, пущення, улаштували спільне свячене, приготовили перекуску на свято День Матері, улаштували випродаж печива, взяли участь у Дні Малитви. Членки ходили до Дому Старших Громадян з візитою, відвідували хворих і замовляли панахиди.

Відділ жертвував на різні народні ціли — на місцевий Народний Дім і церкву $1,225.00, ми купили килим до церкви, холодільник до кухні і фіронки до Народнього Дому.

Фінансовий звіт: перенесено з 1971 року — $1,045.01, приходи у 1972 р. — $3,060.43, розходи — $3,567.35, в касі осталось $538.09.

Заряд відділу на 1973 рік: голова — Павліна Юзва, заступниці — Марія Палідвор і Оксана Мохорук, секретарка — Маруся Григор, касирка — Надя Стрільчук. Контрольна комісія — Марія Підгайчук, Павліна Глуханюк, Параска Шутер. Сестриці — Марія Григор, Марія Яремко, Василина Мадрига, Гафія Пронич, Марія Дмитерко. Комітет відвідування хворих — Маруся Григор і Анна Глек.

Павліна Юзва, секр.

ФОВМ ЛЕЙК, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 15-го листопада 1972 р. в домі пані Марії Франко. Пані Єлисавет Литвинюк була предсідницею, а пані Ґиня Крикливець секретаркою. Звіти з цілорічної праці здавали членки заряду.

У 1972-гім році членки нашого відділу були досить заняті тож і виконали гарну працю. Впродовж року відбулось 11 місячних зборів і 2 засідань заряду та 4 засідань із управою церковної громади. В нас у Фовм Лейку будується новий Народний Дім і на його будову членки склали гарну суму грошей. Ми віримо, що це буде велика вигода для нашої праці.

На початку року у січні членки приготовили Святу Вечерю для українських мешканців пансіону для старших. У лютім відбувались розвагові програми раз у тиждень для мешканців пансіону, як концертові точки, музика, спів, бінго та іменинний чай; так саме на Великдень ми занесли їм посвячену паску чим вони дуже раділи.

Ми приготовили осінню вечерю, приготовили Різдвяний бенкет для працівників шпиталю і „Нирсінг Говм". Влаштували випродаж Великодного печива, писанок і чай, базар, приготовили храмовий обід. Приготовили і видали 5 весільних обідів, на шосте весілля наробили варенників, голубців і зварили, щоб все було готове. Приготовили перекуску на 3 похорони і один поминальний обід. Членки взяли участь у фестивалі колядок і спільній молитві жінок цілого світу. Дали нагороду студентці $50.00 за найвищі оцінки в українській мові — одержала Ангелина Длуган з Фовм Лейку. Ми відновили членство у місцевім музеї, відновили передплату „Променя" — одну до відділу, другу до „Нирсінг Говм". Добродійний комітет відвідує хворих, членки доглядають порядку у церкві. Даємо допомогу іншим добродійним організаціям. Пані Домка Кіцул пошила нам всім однакові фартушки — сині з жовтим обшиттям, які вживаємо при праці час обідів.

Відкриття нового Народного Дому відбулось 24-го листопада 1972 р. З тієї нагоди членки приймали гостей — в день чаєм, а вечером вечерою; опісля був танець. Тепер маємо свій власний Народний Дім, бо досі ходили по чужих.

Заряд відділу залишається той самий, що й минулого року: голова — Марія Франко, заст. голови — Єлисавета Литвинюк, секретарка — Вероніа Гаррас касирка — Домка Колибаба. Контрольна комісія — Анна Придинчук і Марія Ящук. Сестриця — Василина Чорній.

Вероня Гаррас, секр.

ВАТСОН, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 2-го листопада, 1972 р. в домі пані А. Манчур. Предсідницею зборів була пані Марія Кінащук, секретаркою — пані Анна Сакундяк. Голова М. Кінащук подякувала членкам за їх щиру працю і кооперацію впродовж року. Звіти з річної діяльности здала секретарка Анна Сакундяк.

Впродовж року відбулось 9 місячних зборів. Відділ сповнив свій буджет до централі Союзу Українок Канади. Хоч у нашім товаристві число членок невеличке, однак усі щиро і віддано працюють для своєї церкви, не жаліючи ні часу ні пожертв. Заходами відділу відбувся осінній базар і чай. Членки приготовили два обіди — на спільне свячене і храм, улаштували випродаж домашнього печива, варенників і голубців. Приготовляли перекуски по Богослуженні для зборів церковної громади і відділу. Улаштували свято-роковини Лесі Українки. Добродійний Комітет відвідував хворих в шпиталі і в Домі Старших Громадян. Членки приготовили і дарували торт для ювілятки в цім домі. Дарували пакунки для умово-хворих. Членки їздили колядувати на церкву.

Фінансовий звіт — осталось в касі з 1971 року — $693.58, приходи в 1972 році — $538.70, розходи — $813.96, осталось в касі — $418.32.

Заряд відділу на 1972 рік — голова — Марія Кінащук, секретарка — А. Сакундяк, фінанс. секр. — О. Бокшован. Контрольна комісія — М. Франко, О. Сакундяк. Сестриці — А. Манчук, К. Комановська і Л. Процько.

А. Сакундяк, секр.

РЕДФІЛД, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 28-го листопада, 1972 р. в Українськім Народнім Домі в присутности 10 членок. Предсідницею зборів була пані О. Ковальська, а секретаркою пані О. Плюта. Звіти з діяльности відділу здавали членки заряду та комітети.

В минулому 1972 році наше жіноче товариство дарувало пожертви на такі цілі: на місцеву церкву $300.00, на Народній Дім — $367.00, на Музейну Фундацію — $25.00, на Раду Української Школи — $25.00.

В касі з 1971 року осталось $1,090.69, приходи в 1972 — $1,252.31, розходи — $1,657.66, осталось в касі — $685.34.

Заряд відділу на 1973-тій рік: голова А. Дмитрук, заст. голови — С. Никіфорук і В. Никіфорук, секретарка — М. Котик, кореспонд. секр. — О. Ковальська, касирка — Олена Плюта.

А. Дмитрук, секр.

З БАЗАРУ У СМОКІ ЛЕЙК

Відділ Союзу Українок ім. О. Коблянської щоб придбати дещо фондів на громадські потреби улаштував осінній базар, який відбувся 8 листопада 1972 року в залі Українського Народнього Дому.

Під час базару була гра в бінго, а на виграш було дано срібного доляра. Мали на продаж українські вишивані речі, що їх швидко розкупили. На розігравку було подаровано три речі — перша нагорода ковдра, яку виграв п. А. Лазарук з Смокі Лейк, друга нагорода буфетовий посуд — виграв п. Л. Скуба з Липбі, і третій — такий самий посуд виграла пані Василина Попович з Смокі Лейк. Членки відділу подавали перекуску.

К. Пивовар, реф.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Свинячі ребра з капустою

Потрібно:

2 фунти свіжих свинячих ребер
3 горнятки кипячої води
1 кварта квашеної капусти

1 велика цибуля, посічена
1 морква цибуля, посічена
½ ложечки кмину
сіль до смаку

Покраяти ребра на кавальчики і покласти в плитку ринку. Пекти в дуже гарячій печі, щоб зарум'янилися і товщ стопився. Вийняти зарум'янені ребра і дати до баняка. Налити кипячої води, накрити і варити на вільнім вогні аж зм'якнуть, але ще не відстають від кісток. Додати квашену капусту (якщо капуста дуже кисла, виполоскати і відцідити) посічену шибулю, покраяну моркву і кмин. Посолити до смаку. Варити без покришки 20 мінут, або аж капуста звариться і м'ясо зм'якне.

Подавати з печеними картоплями.

Покутські бурячки

Потрібно:

1 в'язанка бурячків
1 цибуля
1 ложка оливи
1 цитрина (сок)
1 зубчик часнику

Зварити бурячки і обібрати. Коли простигнуть, покроїти їх у не дуже тонкі скибки. На оливі засмажити ясно пів цибулі Вкинути на цибулю буряки, натиснути цитрини і розтертий часник. Вимішати. Виложити до порцелянової посудини. Хто не любить часнику, може його поминути.

Салата з огірків

1 огірок
сердечка з зеленої салати
2 помідори
2 варені яйця
1 ложка січеного кропу
оливи й оцту до смаку

Обібрати огірок і покраяти в тонкі скибки Зладити поливу з оливи, оцту, соли й перцю. Хто не зносить оцту ,може заступити його цитриною. Цією поливкою полляти огірок і сердечка з салати, вийняти з ріднини і уложити на полумиску, як слідує: по середині огірок, кругом, кругом обложити на переміну сердечками з салати і скибками помідорів. Зверху прибрати скибками варених яєць і посипати січеним кропом.

Пончевий торт

Потрібно на корж:

8 жовтків
1¼ горнятка цукру-мучки
1 цитрина
8 білків
1¼ горнятка борошна

На начинку:

2 горнятка меленого мигдалю
1¼ горнятка цукру-мучки
1 цитрина
рум

На склицю:

1 жовток
1 цитрина
3 ложки руму
1 ложочка масла
цукру-мучки скільки візьме

Коржі: Втерти жовтки з цукром і додати соку з цитрини. Вбити шум, виложити на жовтки, додати муки, вимішати, виложити на тортівницю і спекти на 300 ст. (Піч перед тим добре вигріти.)

Перекраїти спечений кружок по половині. Розтопити трошки цукру в воді і додати соку з цитрини й руму. Скропити тим добре коржі. Наложити начинку і вирівнати.

Начинка: Мигдаль спарити, обібрати з лушпини, підсушити та змолоти на машинці. Втерти в мисці разом з цукром, додати соку з цитрини і руму до смаку.

Склиця: Втерти жовток із маслом, вливши сок із цитрини, аж буде пухке. Потім влити рум і додати стільки цукру-мучки, щоб було відповідно густе. Вимішати і помастити торт.

Тісточка зі сира

Потрібно:

1 ф. сира
1 ф. масла
1 ф. борошна (муки)

Замісити тісто як на вареники, вирізувати формочками тісточка. Мастити білком і посипати звичайним цукром. Пекти в печі на 350 ст.

Можна вирізувати з того трикутчички і начинювати маком (утертим їз цукром і запахом) або горіховою масою, і звивати як рогалики.

Горіхова маса: змолоти горіхи, додати цукру до смаку і трохи — не багато — білка

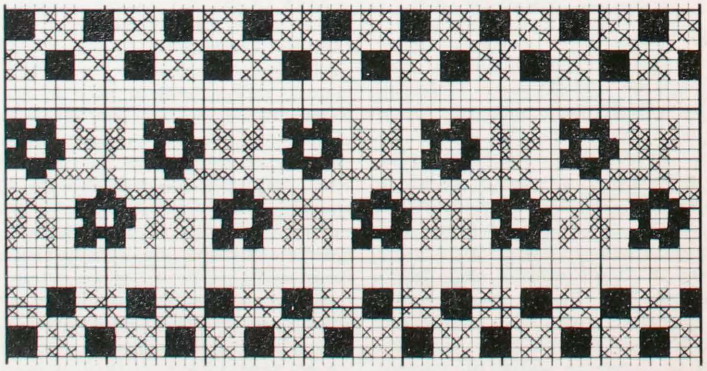

Взори із збірки **Олени Пчілки** виконані хрестиками до прикраси модерної ноші, або в хаті у двох красках ниток Д. М. Ц. Можна добирати контрастні краски, як чорна - червона, чорна - жовта, або в одній барві тієї самої краски темно - синя, ясно - синя.

Музей Союзу Українок, Філія у Торонті.

МОВА КВІТІВ

У кожного народу є своя улюблена квітка. Стародавні єгиптяни вшановували водяну лілею, як символ свободи, і лотос, як символ кохання та благородства, греки — фіялку, як втілення скромності, довірливості, покірності і самовідданості, римляни — троянду (символ цнотливості).

Найулюбленішою квіткою японців є хризантема, яка символізує вічну надію. Тюльпан став символом Голландії, гвоздика і фіялка — традиційні квіти Франції, а самобутня культура давньоіндійських народів майя і ацтеків в Америці немислима без квітів кактуса. Шовкову косицю, або едельвейс, оспівують у карпатських і скандінавських горах, як квітку мужності.

У російських народних піснях не раз згадуються запашна ромашка, ніжна конвалія чи скромний блакитний дзвіночок. Чимало українських народних пісень присвячено гордовитим червоним макам, синьому барвінку, волошці, чорнобривцям. На острові Таїті всіх дітей до шестирічного віку звуть „тіті", що в перекладі означає „квітка".

З незапам'ятних часів квіти незмінно супроводжували урочисті і знаменні події в житті людей (народження, весілля, зустрічі, прощання, радість, горе).

З давніх-давен серед людей побутує своєрідна „мова квітів", коли різні квіти виявляють різні повідомлення. Свого часу „мова квітів" набула особливого поширення в гаремах, де ізольовані від навколишнього світу невільниці передавали за допомогою квітів любовні послання. Там ця мова, відома під назвою „селам", являла собою розгалужену систему знаків, зміст яких залежав не лише від роду і кольору квітки, але й від її розташування в букеті.

У XVIII—XIX століттях у Західній Європі почали виходити книги і посібники про символіку квітів, навіть з'явилась так звана „ботанічна граматика", у якій певним квітам відповідають цілі словесні фрази. Наприклад, подарувати комусь букет із квітів гелітропу означало заявити: „Люблю тебе найбільш за все на світі". Пучечок дзвіночків означав щирість і ніжність, пахучого горошку — сумую за тобою.

До речі, перші букети з'явилися порівняно недавно, кілька століть тому, а в давнину замість букетів вручали вінки і гірлянди (згадаймо лаврові вінки переможцям Олімпійських ігор чи гірлянди квітів почесним гостям у країнах Сходу). Перші букети були невеличкими — чоловіки носили їх в петельках піджаків, а жінки приколювали до корсажу. Великі ж букети ввійшли в моду лише в першій половині XVIII століття.

Першорядну роль у квітковій символіці відіграє забарвлення, колір квітки. Білий колір — „невинність", червоний — „любов, кохання", жовтий — „розлука, зрада", чорний — „горе, нещастя" і т. д. Правда, ця символіка до деякої міри умовна, бо, скажімо, білий колір в окремих азіятських народів, наприклад у непальців, є кольором жалоби і скорботи. У монголів жовтий колір асоціюється з поняттям кохання.

За деякими квітами і рослинами ще й досі збереглося їх символічне значення. Так, акація означає дружбу; алоє — біль; айстра — тугу; далія — ласку; дзвіночок — щирість і чуйність; гераній — щиру повагу; гвоздика — пристрасть, жагу; жасмин — справжніх друзів; камелія — холодну красу; лілія — сувору невинність.

У наші дні не часто згадують умовну символіку квітів. Квіти дарують людям, ароматом запахів і веселкою барв пробуджують у них щирість, сердечність, чистоту і доброту. І люди мимоволі тягнуться до квітів, бо букет квітів — це насамперед букет приємностей, добрих побажань, радості, веселості й щастя. Ось це і є та „єдина мова", якою промовляють до людей квіти і яку чудово розуміють усі люди на землі. Квіти — окраса людського життя.

Й. Перкатюк.

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

Це вже друге видання про вишивки і стіби в англійській мові. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, доріжок, рушників з показником кольорів ниток. . взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкриваалсь.

Ціна $6.00

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
A-25 11024 - 82 Ave. Edmonton, Alta
T6G 0T2.

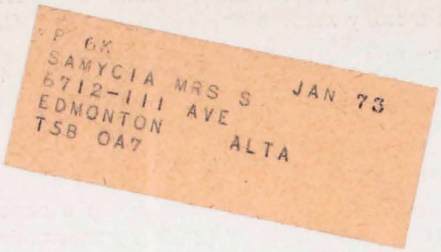

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Едмонтон, Алта. — Відділ при Катедрі Св. Івана, референтка Л. Голубіцька та її помічниці С. Пауш, Е. Верхомин, Н. Мисак і М. Гринчук переслали жертви, $80.00 на відновлені й нові передплати, та придбали святочних привітань на $190.00.

Канора, Саск. — Відділ ім. М. Маркович, реф. Анна Стусик $25.00 на нові й відновлені передплати.

Саскатун, Саск. — Відділ ім. Кобилянської, реф. М. Гарбус $130.00 на передплати, $70.00 на привітання.

Виндзор, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. І. Римар $35.00 на передплати, $25.00 привітання.

Давфин, Ман. — Відділ ім. Л. Українки, М. Білоус і М. Андрейчук на пресовий фонд і $50.00 на передплати.

Мічам, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської секр. Р. Томащук переслала жертви на прес фонд, $20.00 на передплати і привітання.

Едмонтон, Алта. — Відділ ім. Княгині Ольги при громаді Св. Михаїла, П. Стефанюк переслала $55.00 на нові передплати.

Монтреал, Кве. — Відділ ім. Доньки України, Н. Нєма $25.00 на передплати.

Йорктон, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, секр. П. Семенюк $20.00 на передплати.

Гамільтон, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, М. Пелепяк переслала $20.00.

Торонто, Онт. — Анна Бойко переслала прес фонд і $35.00 на передплати.

Вернон, Б.К. — Відділ ім. Княгині Ольги, голова П. Кіндрачук переслала привітання і жертву відділу на прес фонд $50.00.

Скарборо, Онт. — Відділ ім. Св. Анни, з нагоди 10-ліття існування Е. Павлик переслала на кліше й на пресовий вонд $29.00.

Норт Бетлфорд, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, М. Гарасимів переслала $25.00.

Реджайна, Саск. — З похорону бл. п. М. Шипиляк — $20.00.

Торонто, Онт. — Відділ ім. Княгині Ольги, реф. А. Бельбас $25.00 передплати, $15.00 привітання. З нагоди 80-ліття Розалії Романко, М. Божик переслала $10.00.

— — — — —

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

П-во Григорій і Анеля Стратійчуки — Канора, Саск., 50-ліття подружнього життя зложили жертву на пресовий фонд $50.00

П-во Г. і П. Завадські — Лашін, Кве., з нагоди 25-ліття свого подружнього життя зложили жертву 10.00

Марія Корній — Виндзор, Онт. 10.00
Р. Г. Кларк — Кінгстон, Онт. 5.00
Добр. Е. Кокорудз — Шіго, Саск. 5.00
Клавдія Микитюк — Торонто, Онт. 5.00
Марія Рошко — Вилловдейл, Онт. 5.00
Галина Семенів — Саскатун, Саск. 5.00
Анна Шкурупій Торонто, Онт. 5.00
Анна Шкурупій — Торонто, Онт. 5.00
Анастазія Ковальчук — Монтреал, Кве. 5.00
І. Лещишин — Бродвю, Огайо, ЗДА 5.00
А. Погранична — Ніягара Фалс, Онт. 5.00
В. Ваверчук — Монтреал, Кве. 5.00
Анна Турчаняк — Алтикейн, Саск. 5.00
Юлія Гриців — Монтреал, Кве. 5.00
Ольга Станько — Торонто, Онт. 4.00
Марія Іванишин — Содборі, Онт. 3.00
А. Крейґ — Міннеаполіс, Мінн. 3.00

По $2.00 — Пані: С. Кульба, В. Нечай, С. Редкевич і П. з Монтреалу; А. Федченко — Порт Роан, Онт.; М. Бородій — Овкборн, Ман.; А. Присяжна — Вірдейл, Саск.; Ольга Штихно — Лашін, Кве.; Марія Бурак — Бімзвил, Онт.; Василина Храпко — Вилловдейл, Онт.; Лука Кіслюк — Ніягара Фалс, Онт.

По $1.00 — Пані: Ольга Кучарська — Монтреал, Кве.; А. Стахів — Торонто, Онт.; М. Рудкевич — Давфин, Ман.; добр. К. Дебрин — Лондон, Онт.; Л. Струк — Ст. Кетеринс, Онт.; Л. Шевченко — Лондон, Онт.; М. Тимчишин — Бирнабі, Б.К.; М. Блазейко — Вилсонвил, Онт.

— — — —

З КАМПАНІЇ ЖУРНАЛА „ПРОМІНЬ"

Пригадуємо ще раз, що кампанія за новими передплатниками була продовжена на наступні місяці — січень, лютий, березень.

Перед нами ще повних два місяці, в яких наші референтки, відділи і членки зможуть попрацювати в користь журнала. Тож кличемо до цієї праці всіх, кому лише можливо. Побільшене число передплатниць улегшить нам фінансування журнала, який з піднесенням коштів друку потребує більше фондів на його оплату.

— — — — —

Придбали нові передплати:

Пані: Н. Зенчишин — Реджайна, Саск. 9
Надія Шульга — Лондон, Онт. 3
М. Українець — Сорі, Б. К. 2
А. Пережак — Брентфорд, Онт. 2
д-ка Т. Панченко — Ошава, Онт. 2
Марія Середюк — Реджайна, Саск. .. 2
Лука Кіслюк — Ніяра Фалс, Онт. 1
Д. Черевик — Вінніпеґ, Ман. 1
С. Пауш — Едмонтон, Алта. 1
Н. Кіщук — Саскатун, Саск. 1
П. Клюкевич — Ванкувер, Б. К. 1
А. Романович — Принс Алберт, Саск. 1
М. Нєма — Монтреал, Кве. 1
д-ка Н. Крищук — Едмонтон, Алта. .. 1
К. Паламарук — Ту Гилс, Алта. 1
Анна Бело — Гамільтон, Онт. 1
Г. Тарнопольська, — Гронлид, Саск. .. 1

Хто слідуючий?